

-SOVIETU VADAI MELUOJA, -TVIRTINA JAV

LIETUVOS PAKRAŠČIUOSE ŠVEDAI RADO AMERIKOS LĖKTUVO DALIS

Aviacijos vadovybė statys radaro tinklą Vidurvakarinėms valstybėms apsaugoti

STOCKHOLM, Švedija, geg. 5 d. — Lietuvos pakraščiuose švedų žvejai rado dar vieną Baltijos jūroje numušto JAV lėktuvo dalį, praneša dienraštis "Aftonbladet".

Žvejai, bežvejojami 25 mylių atstume nuo Klaipėdos, rado dvi medines lentukas, sujungtas geležinių laidų. Iš visko matyti, kad jos priklausė JAV lėktuvui.

Lentukės buvo dažytos šviesiai žalia spalva, bet gaisro metu vietomis apsilviusios. Rastos lėktuvo dalys bus atiduotos amerikiečiams.

Vyriausybė stiprina krašto apsaugas

WASHINGTON, D. C., geg. 5 d. — Wisconsin, Minnesotos ir Iowa valstybėse bus statomas radaro tinklas Didžiųjų Ežerų srityje esančiai pramonei apsaugoti.

Manoma, kad bus stengiamasi apsaugoti atomo energijos laboratorijas, esančias Du Page

IŠ RUSIJOS PARVEŽTI KOMUNISTAI OKUPANTAMS JAU NEBETINKA

Kremlius pavarė Estijai primestą "prezidentą" Eduard Pall ir partijos sekretorių Karotamm

STOCKHOLM, Švedija, geg. 5 d. — Rusai pavarė jų pačių Estijai primestą "prezidentą" Eduard Pall, praneša "Reuters". Estijos komunistų partijos laikraštis "Rahva Haal", leidžiamas sovietų pinigais ir pagal Maskvos įsakymus, tvirtina, kad Pall pavarytas už "buržuazinį nacionalizmą".

Estijoje buvo sudarytas komitetas tautinei šventei organizuoti. Eduard Pall buvo minėto komiteto narys. Tvirtinama, kad jis nenorėjo leisti į estų tautinės šventės programą įdėti rusiškų dainų ir šokių. Už tai dabar jis vadinamas nacionalistu ir buržuju.

Rusai taip pat pavarė estų komunistų partijos sekretorių Nikolai Karotamm. Sekretorius padarė tuos pačius nusikaltimus, kuriuos padarė ir Pall. Savo laiku Karotamm buvo paprastas mechanikas, o pastaruoju metu jis buvo pradžios mokyklos mokytojas.

ABU KOMUNISTAI ATVEŽTI IŠ RUSIJOS

Abu pavaryti sovietinės Estijos pareigūnai buvo estų komunistų partijos nariai.

1920 metais, kada Estijoje buvo užgniauztas komunistų partijos sukilimas, į jėdų pabėgę į sovietų Rusiją. Rusijoje į jėdų visą laiką gyveno. Estijoje grįžo tiksliai kartu su sovietų armija.

Maskva, nerasdama patikimų žmonių Estijoje, Karotammą pasodino kompartijos priešakin, o Pall paskyrė krašto prezidentu. Dabar ir patys patikimieji draugai, ilgamečiai komunistai, virto "nacionalistais" ir "buržuais", Maskvai teko juodu pavaryti.

Brooklyno siūvėjai šelpia tremtinius

BROOKLYN, N. Y., geg. 5 d. — Lietuviai siūvėjai (Local 54) nepamiršta mūsų svarbių tautos reikalų. Šiais metais, kaip ir perėjais, jie paskyrė \$500 mūsų tautiečių tremtinių gelbėjimui.

Gaudamas šią auką, BALFO centras nuoširdžiai dėkoja už atjautimą mūsų vargšų, tebe-laukiančių pagalbos Europos stovyklose.

Šis gražus gailėstingumo ir artimo meilės pavyzdys tebūna paskatinimu ir kitoms profesionalioms organizacijoms bei klubams nepamiršti skirti aukų kilniesiems labdaros tikslams.

Chryslerio automobilų imonės streikes pasibaigė. Walter Reuther, UAW unijos prezidentas, išėina iš konferencijos kambario su naujai pasirašytu kontraktu.

Idomos žinios apie bakterijas

NEW YORK, N. Y., geg. 5 d. — Kai kurie mokslininkai spėlioja, kad žmogaus kūne esančios bakterijos gali gaminti reikalingą maistą.

Wisconsinio Universiteto biochemikas Conrad A. Elvehjem šioje srityje daro bandymus. Jis nustatė, kad kai kurie žmonės išmeta daugiau vitaminų, negu su maistu jų paima. Iš kur tie vitaminai atsiranda? Kas juos pagamina?

Jis pradėjo duoti pelėms sulfa vaistus, naikinančius bakterijas virškinimo latakė. Netrukus paaiškėjo, kad minėtos pelės pradėjo menkti. Chemikams tenka dirbti labai sunkų darbą, nes žmogaus organizme yra įvairiausių bakterijų. Atrodo, kad kai kurios gamina mums reikalingus vitaminus.

Amerikiečiai taiso turkų kelius

ANKARA, Turkija, geg. 5 d. — JAV inžinieriai ir specialistai žymiai pagerino visus Turkijos kelius.

Anksčiau kupiai kelias dienas ėjo į turkų sostinę, o dabar iš Amerikos parvežti automobiliai per kelias valandas atveža sostinės prekes ir žmones. Jei kiltų karas, turkų kariuomenės vadovybė lengvai galėtų pėmesti dalinius iš vieno sektoriaus į kitą.

Turkijoje dar yra daug romėnų statytų tiltų, kurie dar ir šandien tinkami važinėti.

Italai atmetė Tito pasiūlymą

ROMA, Italija, geg. 5 d. — Tito pasiūlė atsakyti nuo pretenzijų į Triestą, jei Italija atiduotų Jugoslavijai Gorizia miestelį. Užsienio ministeris Carlo Sforza pareiškė, kad šis Tito pasiūlymas atmetamas.

Komunistai labai blogai jaučiasi dėl šio pasiūlymo. Palmiro Togliatti, 1946 m. lapkričio mėnesį grįžęs iš Belgrado, pirmas pasiūlė atiduoti Gorizia už Triestą.

Dabar jie virto dideliais Triesto patriotais. Jie tvirtina, kad Togliatti pasiūlymą daręs savo asmeniu vardu, partija jam nebūvo davusi jokių įgaliojimų.

Veliausios žinios

—Britų, švedų ir danų vyriausybės reikalauja, kad Sovietų Sąjunga atiduotų laisvose jūrose pagrobtus žvejų laivus. Rusai pagrobė 4 danų laivus, žvejojusius Baltijos jūroje; 2 švedų laivus, žvejojusius Lenkijos pakraščiuose, ir 1 britų laivą, žvejojusį Baltijos jūroje. Visos trys valstybės reikalauja, kad rusai sustabdytų trukdymus jūroje.

—Grįžusieji vokiečių belaisviai sako, kad rusai laiko vieną vokiečių transporto kareivį už tai, kad jis vežęs belaisvius iš stoties į stovyklą. Jis vadinamas karo kriminalistas.

—Kiti belaisviai pasakoja, kad vokiečių mokslininkai, išmokę rusus vartoti moderniškas mašinas, paverčiami paprastais vergais. Kol sovietų valdžiai reikalingos vokiečių mokslininkų žinios, rusai juos išnaudoja, o vėliau, kai darbas išmoka rusai, vokiečiai paverčiami juoda-darbiais.

—Amerikos, britų ir vokiečių pareigūnai Berlyne sako, kad Sovietų Sąjunga nevaliaidžia pusan-tro milijono vokiečių. Komunistai pavertė šiuos vokiečius vergais ir naudoja sunkiausiais darbams.

—William Remington vakar po pietu liudijo prieš amerikiečius nukreiptą veiklą tyrinėjančiam komitetui. Jis neigia prieklausymą prie komunistų partijos, bet jis sako, kad jau 1944 metais girdėjęs apie "Manhattan projektą". Tada jis manęs, kad mokslininkai bandė pagaminti specialų gazoliną lėktuvams.

—Sen. McCarthy nepatenkintas prezidento Trumano nutarimu leisti senato subkomitetui žiūrėti tarnautojų ištikimybę tikrinančios komisijos surinktas žinias. Jis reikalauja, kad subkomitetas turėtų progos peržiūrėti FBI surinktas žinias. McCarthy rengiasi pasakyti dvi kalbas apie komunistų veiklą Washington.

—Vakar jauni žydai New Yorke tomatėmis apmėtė atvykusius vokiečių sportininkus. Sumintieji pasivadino sionistais, bet atidesnis tyrinėjimas parodė, kad jie buvo komunistai. Užpuolimas padarytas kelioms minutėms po to, kai New Yorko sporto komisijonierius pasiūlė vokiečiams miesto draugumą.

Poeto Omar Chajamo paminklas

NISHAPUR, Iranas, geg. 5 d. — Paskutiniu laiku persai pradėjo labiau domėtis savo poetu Omar Chajamu. Nishapur mieste stovįs Omar Chajamo paminklo paveikslas atspausdintas keliuose žurnaluose, o jo ketur-eiliai spaudoje vis dažniau kartojami.

Savo laiku Nishapur miestas turėjo 1,250,000 gyventojų, bet šandien ten gyvena tik 25,000. Trylikame šimtmečiu Džingis Chano ordos užėmė Nishapur ir išžudė visus. Kad niekas nedrįstų jame gyventi, mongolai šulinius užvertė lavonais ir užmuštais šunimis. Miestas neat-sigavo iki šių dienų.

Mirus Omar Chajamui, poeto draugai ir jo eilėraščių gerbėjai pastatė paminklą. Manoma, kad jis pastatytas ant Chajamo kapo. Greta Chajamo paminklo yra arabiška moskė (maldykla). Persai sako, kad vakariečiai nepažįsta tikro Omar Chajamo. Jiems žinomas tik tas toks poetas, kokį Fitzgerald išvertęs.

Greta Omar Chajamo, persai noriai skaito senus savo poetus Saadi, Hafiz ir Firdusi.

Mirė noetas William R. Benet

NEW YORK, N. Y., geg. 5 d. — Vakar vakare 64 metų poetas, rašytojas ir kritikas William Rose Benet, eidamas Broadway gatve, gavo širdies priepuolį ir mirė.

Benet buvo Amerikos Meno ir Literatūros Akademijos sekretorius.

Jis skubėjo į akademijos posėdį, bet pakeliu jį ištiko mirtis.

—Trygve Lie, prieš išskridamas į Maskvą, pareiškė, kad jis negavęs jokių įgaliojimų į Maskvą jį nevesti. Jis kalbės tik Jungtinių Tautų reikalais.

—Kiniečiai tvirtina, kad Stalinas ir Mao Tse-tung Maskvoje susitarė dėl Indokinijos užkariavimo.

—Kongreso komitetų narių kritikuoja prezidentą Trumaną dėl jo pareiškimo apie šaltojo karo atvėsimą. Vyriausybės atstovai pasakoja, kad santykiai pablogėję, o prezidentas sako, kad jie gerėja.

SOVIETŲ LAKŪNAI NUMUŠĖ AMERIKOS LĖKTUVĄ BALTIJOS JŪROJE

JAV laivyno lėktuvus neturėjo ginklų, jis negalėjo šaudyti į rusų lakūnus

WASHINGTON, D. C., geg. 5 d. — JAV šiandien įteikė Sovietų Sąjungai naują notą dėl laivyno lėktuvo "Privateer" numušimo ir 10 lakūnų nužudymo. Notoje sakoma, kad sovietų vadai, oficialiai pranešdami apie incidentą, melavo ir neprisilaikė faktų.

"Jungtinės Amerikos Valstybės, — sako nota, —ispėja Socialistinių Sovietų Respublikų Sąjungą apie rimtą, kuria ji vertina SSRS elgseną tokias rimtas pasekmes turinčiame klausime. Iš visko matyti, kad sovietų vyriausybės pranešimas apie įvykį, neatitinka faktams".

Sovietų vyriausybė tebetvirtina, kad amerikiečiai, įskridę į sovietų kontroliuojamą erdvę, pirmieji paleidę šūvius į sovietų lakūnus, liepusius lėktuvui sekti ir nusileisti artimiausiam aerodrome. Amerikos laivyno lėktuvus "Privateer" negalėjo pirmas šauti, nes jis buvo be ginklų.

Sovietų valdžia tvirtina, kad lėktuvus buvo sovietų teritorijoje, tuo tarpu visi duomenys rodo, kad jis buvo nušautas Baltijos jūroje, kuri padangų sovietų valdžia neturi teisės kontroliuoti.

JAV vyriausybė informavo sovietų valdžią apie lakūnams duotas instrukcijas nesikristi į švėtas teritorijas be specialaus leidimo, pranešė apie lėktuvo nuginklavinimą ir pridėjo, kad lėktuvus skrido į Kopenhagą. JAV vyriausybė prašė, kad sovietų vadovybė patikrintų faktus, pakeistų pirmame pranešime padarytas išvadas ir sumokėtų JAV padarytus nuostolius. Sovietų vadovybė, nedariusi jokių papildomų tyrinėjimų, atmetė JAV pasiūlymus.

Šitoks sovietų vyriausybės elgesys rodo, kad ir ateityje bus sunku pagerinti abiejų valstybių santykius. Sovietų vyriausybė daro sprendimus neprisilaikydama faktų.

Sovietų užsienio ministerijai notą įteikė Amerikos ambasadorius Alan Kirk.

Diplomatai tvirtina, kad griežtesnės notos JAV negalėjo suredaguoti. Nei viena vyriausybė, norinti palaikyti gerus santykius su kita valstybe, nevartoja tokių griežtų žodžių, kokius šiandien pavartojo valstybės sekretorius Dean Acheson.

Manoma, kad tuo tarpu šis incidentas tuo ir pasibaigs. Jei pavyks išaiskinti naujų faktų, jie bus keliami.

RUSAI SAKOSI PALEIDĘ VISUS VOKIEČIŲ KARO BELAISVIUS

—Šimtai tūkstančių vokiečių dar tebėra komunistų vergijoje, — sako vokiečiai

FRANKFURT, Vokietija, geg. 5 d. — Vakar vakare sovietų vyriausybė paskelbė, kad visi vokiečių karo belaisviai jau paleisti.

Visa Vokietija labai plačiai komentuoja šią Maskvos radio žinią. Šimtai tūkstančių vokiečių dar tebeilaukia savo brolių, vyrų ir tėvų iš rusų nelaisvės, o dabar sakoma, kad jau paleisti paskutiniai.

Vokiečiai nenori tikėti, kad šimtai tūkstančių žmonių būtų žuvę Rusijoje.

PARTIJŲ VADAI NENORI TIKĖTI

—Tai yra pasibaisėtina žinia, —pareiškė Dr. Kurt Schumacher, Vokietijos socialdemokratų partijos pirmininkas. —Šiuo pranešimu negalima patikėti, reikia abejoti, ar jis tikras. Rusijoje dar yra šimtai tūkstančių vokiečių belaisvių.

Balandžio 29 dieną pavyko tūkstantis belaisvių. Jų tarpe buvo keli vokiečių generolai ir admiralai. Sovietų vyriausybė sako, kad iš viso paleisti 1,939, 163 vokiečių belaisviai.

Rusijoje dar yra pasilikę 9, 717 sunkiai nubausti vokiečiai, 3,815 nusikaltimai dar tyrinėjami, o 14 serga ir negali vykti namo. Visi kiti, kurie norėjo išvažiuoti, jau išvežti.

NEGRAŽINO IŠVEŽTŲ VOKIEČIŲ MOKSLININKŲ

Kancleris Adenauer pasigenda vokiečių mokslininkų. Karo pabaigoje sovietų karo vadovybė prievarta išvežė kelis

šimtus vokiečių mokslininkų su šeimomis. Tuo tarpu negrįžo nė vienas mokslininkas. Rusai išvežė didaką skaičių įvairių specialistų. Nėra jokios žinios ir apie juos.

Vokiečiai yra pasiryžę reikalauti, kad rusai pasakytų, kur dingo nelaisvėn patekę ir negrįžę vokiečių kariai.

Rusai negrąžino 200,000 vokiečių

FRANKFURT, Vokietija, geg. 5 d. — Šiandien paskelbtas sovietų pranešimas apie vokiečių belaisvių grąžinimą yra fantastiškas ir absurdiškas, — tvirtina JAV aukštas komisijonierius John McCloy. — Rusijoje dar turi būti 200,000 vokiečių karo belaisvių, o jie skelbia, kad jau visi paleisti.

Kancleris Adenauer ir Dr. Schumacher sako, kad Rusijoje dar yra šimtai tūkstančių vokiečių, laikomų vergų stovyklose.

Vokiečių parlamentas svarsto Rusijoje likusių belaisvių likimą.

—Senatas nutarė sumažinti Marshallo planui prašytas sumas 250 milijonais dolerių. Tokią sumą sumažino ir atstovų rūmai.

—Prezidentas Trumanas, patyręs kalbas apie artėjančią karą, norėjęs apaminti gyventojus, todėl ir pasakęs, kad šandien santykiai yra geresni, negu jie buvo 1946 metais.

MOTINOS DIENOS PROGA

Žmonija, kuri turi būti išgelbėta iš vergijos, ir pasaulio mio mylinčių taiką tautų kelias turi būti atdaras į naują era. Pragyvenimo standartas, socialinio teisingumo reikalavimas, meno pažanga, mokslas viens su kitu lenktyniaudami turi žengti pirmyn. —Harry Truman

Erlangene studentų "Šviesos" pobūvyje 1948 m. vienas iš svečių Tautų solidarumo sumetimais — Lenkų ir Motinos dienos šventės proga — pasakė: Mes išsivijoje ne pirmi ir ne paskutiniai. Istorija kartojasi. Jei atsižvelgtume į mūsų ir mūsų kaimynų lenkų bendrą istoriją, tai pirmus išsivijusius rastume jau 18-to šimtmečio pabaigoje. Išsivijoję iš bendros masės, kaip kalnų gilumoje išsikristalizuoją brangakmeniai, savo rūšies deimantai. Jie kovoje už geresnę žmonijos ateitį pasidarė kieti ir stiprūs, kaip pats deimantas. Iš tokių pirmųjų išsivijusių paminėtinas pagal kilmę lietuvis, pagal veiklą lenkas — Tadas Kosciuszka. Jis garbingai kovoja Amerikos kovotojų tarpe už jos nepriklausomybę, už jos demokratiją. Jis prisidėjo, jei neklusytų prie sukūrimo demokratiškesnės, sukurto istorijoje 3-sios gegužės 1793 m. konstitucijos. Šiandien mūsų kaimynai lenkai švenčia tą šventę ir mes iš solidarumo turime pareikšti jiems geriausius linkėjimus, kad lenkų tauta įgyvendytų tikrą demokratiją jų gyvenime ir atkurtų

tikrai nepriklausomą laisvą Lenkiją. Lenkijos likimas visuomet susijęs su mūsų likimu. Jų nelaimė — sykių ir mūsų nelaimė. Taip bent istorija parodo.

Iš vėlyvesnių išsivijusių po 1830 metų tarp paminėtinas lietuvis pagal kilmę ir dvasią, o pagal pilietybę — lenkas — tai Adomas Mickevičius. Jis savo gražiausius kūrinius sukūrė toli būdamas nuo Tėvynės Lietuvos, kurią jis taip nuoširdžiai ir giliai mylėjo ir taip gražiai apdainavo savo poezijoje. Tai anų laikų išsivijusių perlas. Reik manyti, kad ir tarp mūsų išsivijusių — tarp studentų ir kitų — atsirastų nauji deimantai, nauji briliantai, naujos mokslo žymybės. Darb dėl motinos dienos.

Lietuvos motina per amžius išlaikė lietuvių tautą. Ji gimdė tiek vaikų, kiek, kaip sakoma, Dievulis leido. Ji juos augino, beaugindama išmokė juos taip, kaip ji mokėjo. Ji juos lopė lyliuodama, dainuodavo jiems dainas, kūrė tą gražiausią lietuvių poeziją, tuos perlus, kurie ir šiandien gaivina mūsų dvasią išsivijoję, toli atsidūrus nuo Tėvynės. Lietuvė motina, eidama sunkią baidžiavą, ponams bedirbdama, sukūrė vargo, žiauraus vargo dainas, pilnas liudėsio, pasiilgimo laisvės, pilnas lūkesčio belaukiant laimingesnės ateities. Lietuvė motina išleisdama dukras už vyro sukūrė daug nesuskaitomų vestuvių dainų. Žodžiu, sunkus lietuvis baidžiauninkės motinos likimas ne tik išlaikė mūsų kalbą, papročius, gražų būdą, bet sukūrė ir poeziją perlus. Vargas kuria gražiausias dainas, gražiausią, maloniausią poeziją, tai parodo ne tik mūsų, bet ir kitų tautų — rusų, lenkų, italų ir kitų — poezija. Vėlyvesniais laikotarpiais, kuomet kruvinasis Muravjovas šimtus lietuvių pakorė, tūkstančius išgrūdė į šaltąjį Sibirą, atėmė lietuvišką žemę, turtą, atėmė patį brangiausią turtą — spaudą, užgynė spausdinti lietuviškas knygas lotynų raidėmis. Jis siuntė į Lietuvą iš tolimos Ru-

sijos vieton Sibiro prasikaltėlius, vagis ir žmogžudžius rusus. Jis privarė popų, kad jie surusintų ir suproslavintų Lietuvą. Lietuvė motina daugiausia tam pasipriešino. Ji savo pūslėtomis nuo sunkaus darbo rankomis įbruktas rusų raidėmis spausdintas maldaknygės, elementorius ir kitą šlamštą syiedė į degantį krosnį, o savo vaikus išpėjo vengti tokių daiktų, neprisiliesti, kaip apstėtų piktos dvasios. Lietuvė motina sunkiai dirbdama mokė savo vaikučius lietuvišką poterių iš senos Zavadskio Vilniuje išleistos maldaknygės. Lietuvė motina įkalė savo vaikams vengti popų, vengti provoslavų bažnyčios, žegnotis ir trauktis šalin nuo tokios baisenybės. Ir mes vaikai bėgdavome šalin taip, kaip velnias nuo kryžiaus. Kuomet atsidaro Tilžėje lietuviška spauda, lietuvių motina nevieną savo vyrą prispjė Nemunu su sėliais vykti į Prūsiją ir iš ten pergabenti tikrą lietuvišką knygę, elementorius ir kitą rą lietuvišką elementorių. Taip atsirado pirmieji knygnešiai.

Istorija kartojasi... 1940 metais rusai, susitarę su Vokietijai vadui Hitleriui, vėl okupavo Lietuvą. Nauji Muravjovai — Dekanozovai — Gladkovai — atsistojo rusų valdžios priekyje. Kaip ir Muravjovo laikais buvo ir savo pavidavę, taip ir naujais laikais atsirado lietuviški "perekiaukai", kurie padėjo "korikams" alikti žiaurų darbą. Vietoje ilgaplūkių, barzdutų popų, atvyko kirpti, nusiskutę naujos evangelijos platintojai. Vienoje rankoje laikydami naujos religijos katekizmą "VKP(b)", kitoje nagana — pradėjo vėl mus krikštyti ir vėl į naują tikybą verst. Iš gilumos Rusijos atvykę sėkstantai — pradėjo naikinti visus, kas nenorėjo stoti į "naują religiją" ir pasiduoti naujai rusinimo srovei. Ir vėl kaip Muravjovo laikais kalėjimai greitai buvo užkimšti lietuvišiais, o pavarosio sulaukus masiniai gaudoni ir užkalnuose vagonuose be vandens, be maisto grūdami į Sibirą. Lietuvė moteris, kaip motina, prisidėjo prie žiaurios kovos, ji žadino stoti visus savo vaikus į partizanų būrius, išvyti rusų iš šventos Lietuvos žemės. Štai 1944 metais ir vėl nauja okupacija. Ir vėl istorija kartojasi. Lietuviai grūdami į Sibirą, o jų vieton vežami "broliai" rusai iš Rusijos gilumos ir nauji "popai" su nauja evangelija VKP(b) varo surusinimo darbą.

Minint motinos dienas, reik paminėti ir atskiras studentų ir politinių kalinių motinas. Tokios, bent man, yra žinomos dvi garbingos Lietuvos studentų motinos. Tai Felicija Bortkevičienė, mirusi Kaune 1945 m. lapkričio mėnesį ir Johana Griniuvienė, žuvusi Kaukazo kalnuose sykiu su savo dukrele Gražina 1918 m. rudenį nuo banditų rusų kulkų. Pastaroji žuvo kaip motina bendindama savo sūnų nuo banditų užpuolimo.

Anais laikais studentai, eidami mokslo, atsidurdavo labai sunkiose sąlygose. Kaip pavyzdį galiu nurodyti, kaip vienas garbingas mūsų rašytojas besimokydamas universitete, turėjo dvišes vienas kelnes ir vieną patalą. Kuomet vienas išsivadavo į paskaitas, kitas turėdavo likti namie ir gulėti lovon, nes kambaryje buvo šalta. Valgyti irgi buvo labai striuka, toli gražu iki UNRAOS maisto. Nebuvo už ką nusipirkti. Kišeniai tušti. Tokioji padėtys atsidūrę studentai nustojo sveikatos, dažniausiai žūdavo nuo džiovis — pavyzdžių daug: Bilinai, Vaicaitis, Kudirka ir kt.

Felicija Bortkevičienė matydavo tokią sunkią studentų padėtį ir ji sukūrė šelpimo organizaciją "Žiburėlis". Šioji

John Maragon turės sėdėti kalėjime nuo 8 mėnesių iki dviejų metų už kreivą priesaiką. Tokia bausmė jam paskyrė federalio teismo teisėjas Washington. Maragon buvo įveltas į vadinamųjų "penktaprocentinių" tyrinėjimą.

organizacija daug kam padėjo medžiaginiai — pinigais — baigti mokslo. Tiesa, iš baigusiųjų daug kas vėliau, tapęs aukštu ponu, nerado reikalo atsisteiti. Nepriklausomybės laiku F. Bortkevičienė įkūrė Kaune studentams net bendrabutį. Taip pat daug kas iš buvusiųjų studentų pasinaudojo jos motiniška pagalba ir baigė mokslus.

Iš kitos pusės — F. Bortkevičienė pasižymėjo caro laikais ir vėliau kaip nenuilstama politinių kalinių globėja. Ji surasdavo lėšų ir masiniai šelpdavo politinius kalinius. Ji buvo tikra politinių kalinių motina, tikra lietuvių su širdžia ir kūnu atsidavusi šelpimo reikalams.

Kita moteris Johana Griniuvienė, išaugusi dvaro ūkvedžio šeimoje, prisijūrejo nuo mažens dvaro darbininkų — ypač moterų su vaikais — sunkiai būklei. Ji nuo pirmų jaunystės dienų stoji į socialdemokratų partiją. Ji stoji į kovą ne tik už politinę Lietuvos laisvę, bet ir už darbininkės motinos būklės pagerinimą. Bet ji, kaip ir Felicija Bortkevičienė, turėdama savo gražią lietuvišką šeimą, ėmėsi iš visų jėgų, šelpti einančius mokslo studentus, o syarbiausiai prisidėjo prie šelpimo politinių kalinių. Po Vilniaus seimo 1905 m. Lietuvos kalėjimai prisipildė politinių kalinių. Ji organizavo politinių kalinių šelpimą maistu taip, kad ne vienas kalėjime nebadavo, nebuvo alkanas, visi buvo sotūs. Ne tik maistu, bet ir kitais būdais ji stengėsi polit. kaliniams padėti. Ji pati nuyvyko pas Suvalkų karišką generalgubernatorių generolą Gulkovskį ir taip sugebėjo diplomatiškai paveikti, kad generolas, pabūciaęs jos ranką, davė garbės žodį, kad kol jis bus prie valdžios, tai neleis jais vieno nubauti mirties bausme. Mirties bausmė daug kam grėsė. Genero-

las išlaikė savo žodį. 1905 m. plačiai veikęs studentas Pijus Grigaitis pateko į kazokų rankas, buvo žiauriai sumuštas, sudaužyta buožėmis galva ir už raštus, kuriuos pas jį rado, būtent, partizaninio veikimo įstatai, galėjo būti pakartas. J. Griniuvienė organizavo jo pabėgimą iš kalėjimo. Taip laimingai pabėgęs P. Grigaitis dabar Amerikoje garbingai kovoja už Lietuvos Nepriklausomybę. Žodžiu J. Griniuvienė kaip studentų ir politinių kalinių motina pasižymėjo kovoję už Lietuvos atstatymą nepaprasta energija, sumanumu, darbštumu. Tarp kitko jos pasiūlymu visuose viešuosie sam-būriuose buvo pasiūlyta vartoti Kudirkos "Lietuva Tėvyne" kaip himnas. Jis vėliau ir buvo seimo nutarimu priimtas kaip tautos himnas.

Trumpoje apžvalgoje šių dvių visuomeniškų motinų nuopelnus negi išskaitliuosiu.

Baigdamas savo pranešimą, turiu paminėti, kad man senam be galo džiugu yra atsidurti tokio gražaus, malonaus jaunimo tarpe. Atsidūręs tarp jaunųjų ir pats atsijaunini. Be galo malonu, kaip mūsų išsivijos jaunimas taip gražiai mokosi, dirba. Malonu būti pamatyti, kad iš šito jaunimo atsirastų, išsikristalizuotų ne tik "deimantai", briliantai, "perlai", bet kad šitas jaunimas atiteytų sukurtų gražias malonias šeimas, tikras lietuviškas, su lietuvišku būdu, su išlaikytomis "linijomis" ir gražiais lietuviškais vaikučiais, briliantukais. Tikrai tasyk Lietuvą gyvuos, o Lietuvą reik kurti visur, kur tik mes esame ir kur bebūtume. Aš tikiu, kad mūsų išsivija bus verta likusių Lietuvoje kaip motinų, taip ir vyrų, kuriuos laimina savo sūnus kovai su priešpau, su naujomis atvykusiuju Lietuvoje RKP(b) davatukų gaujomis. Tikrai Lietuva bus Nepriklausoma. Istorija tikrai kartojasi.

—Paryžiaus diplomatai labai susirūpinę įtempta nuotaika tarp vakarų ir rytų. Prancūzai mano, jog paskubomis einama prie naujo pasaulio karo.

—Rusai sako, kad JAV nenu-ginklavo Austrijos. Sekretorius Acheson paneigė šiuos sovietų kaltinimus. Jis sako, kad tai yra nauja priekabė taikos sutarčiai nepasirašyti.

3 PIECE MEN'S OUTFIT

100% VILNU SIUTAS
\$49.50
LENGVAS PALTAS
\$39.50

ŠAUNI SKRYBELE
\$7.95
VISI 3 TIK UŽ

\$69.50

\$96.95

VERTYRE!

Sutaupot \$27.45

Mokai

Mažai

Tik

\$1.25

Savaiteje

ATDARA PIRM.

ir KETVIRTAD.

VAKARAIŠ

CURRY'S CREDIT
1654 W. CHICAGO AVE.

DR. VAITUSH, OPT.
LIETUVIS

Mapo 30 metų praktikavimas

Palengvina akių įtempimą, kuris esti priežastimi galvos skaudėjimams, svajimo arba aptemimo, nervotumo, skaudama akių karsti, atitaiso trumparegystę ir toliaregystę. Prirengia teisingai akinis. Visuose atsitikimuose egzaminavimas daromas su elektra, parodancia mažiausias klaidas. Specialiai atida atkreipiamą į mokyklos vaikus.

Valandos: nuo 10 ryto iki 7:30 v. v. Serdomis iki 6 valandos vakaro, o Nedėlio pagal sutartį. Daugely atsitikimų akys atitaisomos be akinų. Kainos pigiau kaip pirma.

4712 So. Ashland Ave.
Phone YArds 7-1373

DR. E. MARKUNAS

Lietuvis Optometristas

6859 SO. WESTERN AVE.

Valandos: nuo 7 iki 9 vak. kasdien

Trečiadienį popiet pagal susitarimą

Ofis telefonas WAlbrook 5-6859

Rez. telefonas: WEntworth 6-4568

Dr. R. P. Lutkus

LIETUVIS REGISTRUOTAS

OPTOMETRISTAS

Akių Egzaminavimas

Akinų Pritaikymas

ir Lensų Pataisymas

7054 SO. WESTERN AVENUE

Telefonas WAlbrook 5-4353

Valandos: 7 iki 9 vakaro kasdien

išskiriant ketvirtadienį, šešt. 11-3

Dr. Kazimieras

MICHEL

OPTOMETRISTAS

Tikrina akis, pritaiko akinis, iš-

taiso kreivas akis be operacijos,

turi modernius instrumentus akių

bandyimui.

Kreipkitės į Dr. Michel dėl akių

trūkumų: 35 metų praktika paleg-

ina akių tyrimą, kuris atliekamas

su didžiausiu rūpestingumu.

Jei jūsų akys sąsąja ar niežti,

negalite siūlo įverti į adatą, akys

bijo aštrios šviesos, neįžiūrite skat-

tyti, užkeikt pasiteri pas Dr. Michel

—nieko nekanims.

Antras aukštas.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas YArds 7-6616

Nuo 9:30 val. ryto iki 8 val. vakaro.

Geras patarimas.

Kalbu lietuviškai.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS

25 metų patirtis

Tel. YArds 7-1829

Pritaiko Akinis

Kreivias Akis

Ištaiso

Ofis ir Akių Gydytojas

3401 SO. HALSTED STREET

kampus 34th Street

Valandos nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8

Trečiadieniais nuo 10 iki 12.

Šeštadieniais nuo 10 iki 4 v. p. p.

Dr. OTTO ZEMAN

CHIROPRACTOR

Nervų, Nugarkaulio, Akių, X-Ray

3909 W. 26th STREET.

Val: 1-4 popiet ir 6-8 vakare.

..... Tel. LAwndale 1-1728.

BAIKITE SAVO

KANČIAS

arthritis, reumatizmo skausmus,

raumenų įtempimą, kosėjimą su

šiomis slaptomis formulėmis, ku-

rios ejo iš kartos į kartą. Sudėti

grynų žolių, daugelis jų yra

retos ir brangios.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 2—

(\$1.25) — sėkmingai vartojama

nuo reumatizmo, artritis bei

lumbago daugelio dėkingų žmo-

nių.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 18....

(\$1.25). Suraminanti skausmus

mazinanti. Didelis palengvinimas

kenciantis pilvo ulcerus.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 96—

(\$1.25). Vartojama ir rekomen-

duojama daugelio dėl nustabaus

palengvinimo Gall Bladder ne-

smagumo ir kepenų netvarkos.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 9—

(\$1.25). Daugelis vartotojų randa

šią arbatą labai puikią esant kaip

visokeriopam tikslui Biterius ir

apetito paskatintoja.

Z-G ZOLIŲ ARBATA No. 17

—\$1.00—GARSOJI Skilvio Ar-

batą teikia greitius rezultatus

skilvio ligose. Puikiai liuosuoja

vidurius, juos sunormuoja.

STANIS Analgesic SALVE—

(\$1.00)— duoda STEBETINUS

rezultatus, kai vartojama nuo

neurtis, sciatica, reumizmo ir

arthritis, krūtinės, nugatos skau-

dėjimo ir užsikimimo. Reikia

trinti raumenis nuo drėbulio

slogų ir šaltų kųjų. Staiga susi-

geria į odą ir ilgai laikosi šilima

švelnina ir akstina kraujo apy-

taka, tokiu būdu išlaško kūne

susirinkusius nuodus

Atleikite arba atsaukite "money

order". Gaunama geresniose ap-

teikose arba Wieboldt krautuvėse

Z. G. STANIS CO.

2822 ARCHER AVENUE

CHICAGO 8, ILL.

SA BERGMAN

1524 W. 63rd ST.

TEL. PROSPECT 3440

Paints

Cor. 63rd and Justine

Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

Išimtinai Malevos, Sienų Popieros

ir Langams Uždangų Krautuvė.

DIDELIS ISPARDAVIMAS EINA

DABAR!

Bergman's Medium Gloss Finish

kiekvienam namui — dailiausių

spalvų ir balta Gal. \$4.39

Bergman's Best Interior Gloss dėl

virtuvių ir maudynių, balta ir vė-

liausių spalvų. Special. Gal. \$4.25

Bergman's Velvet Flat Oil Paint,

plaukama — nėra geresnės, balta

ir spalvota. Spec. už gal. \$3.49

Aplankykit Bergman's ir gauti

draugišką patarimą kaip malevoti

ir dekoruoti jūsų namus ekon-

omiškiausiu būdu. Popiera apri-

muojama Dykai. Pristatom dykai.

Visi Telefonai: PROSPECT 6-3440

Bergman's neturi jokių skyrių.

Valandos: Atdara: Pirmadienį ir

Ketvirt, iki 9:00 vak. Antr., Treč.,

Penktad. ir Šeštad. iki 6 popiet.

DIDELI NUPIGINIMO ISPARDAVIMAI

ant naujų ir vartotų rakandų: kaurų, pečių, šaldytuvų ir t.t.

ATEIKITE IR PAMATYKITE PATYS.

ONTARIO SOCIALISTŲ METINĖ KONVENCIJA

Balandžio 6, 7 ir 8 dienomis, Kanados Ontario provincijos sostinėje Toronte, King Edward viešbutyje įvyko Kanados socialistų partijos (CCF) Ontario sekcijos metinė, iš eilės šešiolikta, konvencija. Toje konvencijoje dalyvavo 232 delegatai ir gan daug svečių.

Stebint trijų dienų būvyje konvencijos eigą, klausant jos dalyvių gyvų ir turiningų diskusijų bei išsikalbant su eile dalyvių — rašančiam šias eilutes kilo sekantis pagrindinis klausimas: ar šiaurės Amerikos kontinente Kanada sudarys išimtį ir sukurs savistovų socialistišką sąjungą, pajėgų daryti lemiančios įtakos ir to laimėti jauno krašto gyvenimą ir jo raidą? Aišku, kad metinė konvencija tiksliai vienos kanadiškos provincijos negali duoti išsamaus atsakymo į tą pagrindinį klausimą. Bet vis dėlto ieškant atsakymo į paminėtą klausimą Ontario socialistų konvencija sukėlė daug idomių minčių ir vertė apie daug ką pagalvoti.

Kanada ir Amerika

Pasirodo, kad Kanada, kuri yra, gal būt, nemažiau sukomercializuotas kraštas, kaip jos kaimynystėje esančios Jungtinės Amerikos Valstybės, socialistinio sąjungdžio kūrimo požiūriu bus pralenkus savo didžiąją kaimynę. Juk Amerikoje, toje šiandien stipriausioje kapitalistinės demokratijos tvirtovėje, suorganizuota ir didžiulės unijos darbininkija ligšiol vis dar nepajėgė sukurti savistovaus darbininkiško politinio sąjungdžio ir tuo atžvilgiu tebsiblaško tarp dviejų kapitalistinių partijų, būtent, demokratų ir republikonų. Tuo tarpu kai Kanada jau turi gana idomų, dinamišką ir veržlų socialistišką sąjungą, kurio tėvu yra James Shaver Woodsworth, buvęs metodistų bažnyčios pastorius, miręs 1942 m.

Kanados socialistai

Neįmanoma čia leisti nei to sąjungdžio įdomią istoriją, nei jo programinius nuostatus.

Noriu tiksliai pažymėti, kad tas sąjūdis, kuris kaip savarankiška politinė partija pasirodė politinėje Kanados gyvenime tiksliai 1932 metais — šiandien jau gan sėkmingai valdo Saskatchewano provinciją, yra oficiali parlamentarinė opozicija Ontario, Manitobos ir British Columbia provincijose bei yra atstovaujamas su berods trylika atstovų federaliniame parlamente Ottawoje. Be to reikia pabrėžti, kad Manitobos ir British Columbijos liberalai ir konservatoriai, kurie kitose Kanados provincijose yra priešiškomis partijomis — sudarė antisocialistišką koaliciją, kad tuo būdu galėtų nedaleisti socialistų prie valdžios. Visa tai rodo, kad Kanadoje socialistiškos idėjos palyginti yra gana populiarios ir randa daug šalininkų įvairiuose to milžiniško krašto užkampiuose.

Iš ko susideda CCF

Būdinga, kad kanadiškasis socializmas spinduliuoja ne tik į pramonės darbininkiją, bet ir į kitus visuomenės sluoksnius. Kiek spėjau susiorientuoti minimoj konvencijoj — tai CCF eilėse greta darbininkų, smulkių fermerių, smulkių krautuvinių, amatininkų — yra universitetų profesorių, rašytojų, advokatų, gydytojų, mokytojų ir dargi protestantiškų bažnyčių dvasiškų. Be to, tame sąjūdyje yra labai daug moterų, akademinio jaunimo ir ypač daug pradžios ir vidurinių mokyklų mokytojų. Taip pat, iš 232 konvencijos delegatų per 30% sudarė moters. Ir kokios puikios moters! Kokios energingos, drąsios ir jautrios visuomeniškiems reikalams. Kuomet tai pasakiau vienam iš konvencijos dalyvių, jis man atsakė, kad CCF pirmą eilę yra moterų sąjūdis.

Jeigu iš tikrųjų taip yra, tai tas sąjūdis turi didelę ateitį. Nes, mano nuomone, niekas nesugebės parodyti tiek pasiaukojimo ir pasišventimo kaip moters. Tą tiesą suprato katalikų bažnyčia ir bolševikiški

Gaisrininkai išgelbsti berniukus, kurie įlipo į medį, kai staiga išsilojo Chicago's upė.

bei fašistiški sąjūdžiai, dėl to jie su labai dideliu pasisekimu išnaudojo ir išnaudoja po šiai dienai moteris savo tikslams. Anglų Darbo Partija savo didelį pasisekimą taipogi turi moterų dėka.

Sekantis veiksnys, laiduojantis sėkmingą ateitį Kanados socialistiskam sąjungdžiui, yra didelis nuosimtis jaunimo, ypač akademinio jaunimo, kuris gyvai domisi socialistiškomis idėjomis, bei labai didelis nuosimtis, kaip minėjau, mokytojų nuolat bendraujančių su priaugančia karta. Visa tai reiškia, kad socialistišką sąjungą Kanadoje susilauks savo socialistišką inteligentijos ir prieauglio vis naujų jėgų, papildančių sąjungą jaunatvišku entuziazmu ir vis naujomis idėjomis.

Partinė demokratija

Trečiu teigiamu veiksmu, kiek tai liečia to sąjungdžio ateitį, reikia laikyti partinę demokratiją ir niekuo nevaržomą minties laisvę partijos gretose. CCF visiškai neturi t.v. partinės biurokratijos, pasikėlusios virš partinių masių... Gi delegatų kasmet renkami partijos lyderis, partijos pirmininkas ar koks nors kitas partijos reprezentantas gali būti ir yra lygiai taip pat kritikuojamas, kaip ir kiekvienas partijos narys. Reikėjo tiksliai matyti ir girdėti, kaip konvencijoj buvo kritikuojamas Ontario provincijos partinis lyderis, kuris yra ir oficialios opozicijos lyderis Ontario parlamente, Mr. E. B. Joliffe, ir kaip jisai teisinosi prieš konvencijos dalyvius. Toksai stovis partijos viduje, mano supratimu, yra tikrai užtikrinta garantija, kad socialistinis sąjūdis Kanadoje nesurambės ir nenustos galvojęs, bet savikritikos ugnyje nuolat tobulės ir žengs pirmyn. Savikritikos, kuri nieko bendro neturi su bolševikiško aparato biurokratiška savikritika, pagrįsta baimė, teroru, jėzuitiškais inkvizicininiais procesais ir galvų kapojimais kitaip galvojantiems.

Socialistinio sąjungdžio tikslas

Jeigu socialistišką sąjungą taip pat atrodo ir kitose Kanados provincijose ir jeigu Ontario nesudaro išimties — tuomet esu linkęs atsakyti teigiamai į šio straipsnio pradžioje pastatytą klausimą. Atsakydamas teigiamai į paminėtą klausimą, noriu kartu pažymėti, kad Kanadoje auganti nauja, socialiai-politiška jėga visai aiškiai stato savo tikslu pertvarkyti Kanadą demokratiškojo socializmo pagrindais. Gi noras pertvarkyti Kanadą demokratiškojo socializmo pagrindais reiškia siekimą pašalinti gėdingą žmogaus išnaudojimą žmogui ir sukurti naują, teisingą bendruomenę, kurioje žmogus nebūtu turtėjimo priemonė kitam žmogui, bet laisvu ir nevaržomu kooperuojančios, socialiai-kai teisingos bendruomenės nariu. Žinoma tai yra ateities muzika, siekiamas idealas. Bet džiugu, kad Kanadoje yra gyvų jėgų, kurios to idealo jau šiandien gan ryžtingai siekia ir dėl jo įgyvendinimo kovoja.

Socialistai ir naujieji ateiviai

Kalbant apie tą naują socialiai-politinę jėgą ir jos siekimus, reikalinga pabrėžti, kad jiniai anaipol nėra abejinga ir naujiems, pokariniams ateiviams Kanadoje. Pasakysiu atvira, kad niekad neteko girdėti iš vadovų kitų kanadiškų partijų, kaip kad liberalų ar konservatorių, tokių šiltų ir teisingų žodžių vadinamųjų dypukų adresu, kokius konvencijos metu pasakė jau minėtas Ontario provincijos lyderis Joliffe. Būtent, svarstant rezoliuciją, liečiančią naujų kanadičių specialų auklėjimą ir supažindinimą su viešaisiais Kanados reikalais — Mr. Joliffe laikė reikalinga DP klausimu pasakyti išsiaiškintą, kurioje pareiškė, kad CCF visais atžvilgiais yra teigiamai nusistatęs dėl tų tūkstančių Kanadon atvykusių žmonių, kurie, netekę savo pastogės Europoje, atvyko čia, kad galėtų rasti užuovėją ir pradėti naują gyvenimą po juos ištikusiu skaudžiu ir žiauriu išgyvenimu. Ryšium su tuo, Mr. Joliffe visu griežtumu pasmerkė tam tikrų gaivalų vedamą neatsakomą propagandą, kad esą atvykę Kanadon DP yra priežastimi vis didėjančio nedarbo Kanadoje. Pasak Mr. Joliffe, ne DP yra nedarbo priežastis taip turtingame krašte kaip Kanada, bet kapitalis-

tinė ūkiška sistema ir kapitalistinės valdžios nerangumas ir neryžtingumas bei nesugebėjimas praveisti didesnio mąsto esmines socialines reformas, galinčias patikrinti kiekvienam žmogui darbą ir žmonišką gyvenimą. Pasak Mr. Joliffe, kanadiečiams nėra ko bijotis naujų ateivių. Priešingai, kanadiečiai privalo tiksliai džiaugtis, kad Kanadon atvyksta nauji žmonės, kurie savo darbą, savo kultūrą, mokslu ir patyrimu gali tiksliai prisidėti prie šio krašto raidos ir pažangos. Juk mes visi, kalbėjo toliau Mr. Joliffe, neišskiriant ir manęs asmeniškai, kadaise buvom DP ir atvykom čion dėl tų ar kitų priežasčių, kad galėtume sukurti sau naują gyvenimą. Todėl Kanados socialistai, pasak Mr. Joliffe, nori, kad ateiviai nepasiliktų nuolatiai nuo kovos už teisingą Kanadą, bet kad stotų į uniją, į CCF ir bendromis jėgomis su t. v. senais kanadiečiais kaip galėdami kovoti už naują ir socialiai teisingą Kanadą, kurioje nebūtų vietos žmonių išnaudojimui ir kurioje ateiviai taipogi jaustųsi, kaip tikri to krašto bendrašeimininkai.

Lietuviams DP pravartu įsidėmėti

Mr. Joliffe kalba konvencijos dalyvių buvo palydėta audringais aplodismentais, kas rodo, kad partijos lyderis savo kalboje išreiškė visų konvencijos dalyvių jausmus ir mintis tuo reikalu.

Aišku, kad tokie pareiškimai nėra atsitiktiniai, bet išplaukia iš CCF giliai humanistinio socializmo nuostatų, atmetančių bent kokią rasinę, religinę ar tautinę diskriminaciją ir siekiančių visų žmonių lygybės, brolybės ir kuo darbiausio bendradarbiavimo. Todėl manau, kad ir lietuviai DP besikurdami Kanadoje tokius CCF vadų pareiškimus turėtų ne tik gerai įsidėmėti, bet ir nuodugniai juos pergalvoję arčiau susipažinti su Kanados socialistų sąjungdžiu.

Paminėtoji konvencijoj dalyvavo ir eilė lietuvių socialistų iš Toronto, Hamiltono ir Oakvillės, kurie suėjo į artimesnį asmeninį kontaktą su vadovaujančiais Ontario provincijos CCF atstovais.

—Senas Soc.-Dem.

Skaitykite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJIENAS"

District Savings

SAUGI ir PELNINGA VIETA Taupymui

Valdžia Apdraudžia Taupymo Sąskaitas

Kiekviena taupymo sąskaita yra U. S. Valdžios agentūros apdrausta iki \$5,000.00. Taupyti galite kiek tik norite ir kada norite.

PELNINGAS DIVIDENDAS

Jūs doleriai čia pakinkomi į darbą ir neša jums pelningą dividendą, kuris išmokamas kas šeši mėnesiai.

District Savings AND LOAN ASSOCIATION

3236 So. Halsted Street
Phone: CALumet 5-4118

PRUDENTIAL SVETAINĖS
758 W. North Avenue,
1607 N. Halsted Street.
Svetainės naujai išdekoruotos.
Dabar nuomosamos sokioms,
susirinkimams, vestuvėms.
Geriausia transportacija.
Rastinė:
1605 N. Halsted St. MO 4-0822.

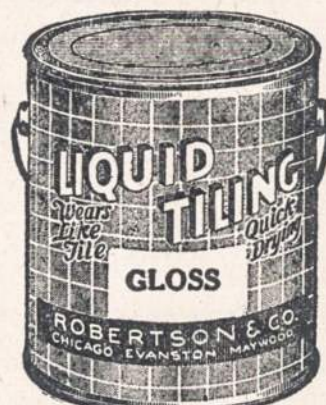
PIET BROS.

Telef.: YArds 7-0319
LAFayette 3-5912.
TUCK POINTING, CLEANING
Caulking, Kaminų, Taisymas ir
Remontavimas. Pilnai Aprausta.
Darbas Garantuotas.

Metropolitan Music Center
• Akordionų Specialistai •
Profesionalūs pamokos ant visų
Instrumentų.
Didelis pasirinkimas Akordionų,
Rekordų, Gaidų, Priedinių, Dalių,
Stygų Instrumentų.
3819 W. Division AUSTin 7-5118

JUODŽEMIS

CINDERS & HUMBS
CEMENTO DARBAS
Šaukit: VI 6-3766
R. CARLSON

Washable LIQUID TILING

225 | 750
Per Quart Per Gallon

Vienas padengimas duoda
jūsų maudynėi ir virtuvei
žerčiančią baltą finišą,
švelnų kaip stiklą. Daž-
nas plovimas nepažeis
žybjimo. Taipgi 16 modernių
spalvų jūsų baldams.
Puikus finišas automobiliams
ir laiveliams.

OVER 2000 CUSTOM COLORS

Gaunamas
"Beauty by the Brushful"
Gloss, Flat ir Semi-Gloss
Greitas spalvoms pritaikyti
patarnavimas visose
mūsų krautuvėse.

Robertson & Co.

"The House of Liquid Tiling"
5742 W. Belmont
1342 W. Madison Street
6340 N. Clark Street
421 E. 75th Street
925 Davis St., Evanston
904 S. 5th Ave., Maywood

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

visus mokesčius
čia sumokėjus
100% apdrausta
DRABUŽIAI
GYDUOLĖS
ir t. t.

Jūs giminės gauna be
jokių įjams išlaidų

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SO. STATE ST., CHICAGO
Tel WAbash 2-9354

Atdara šeštadien, iki 1:30 popiet.

BEGALINĖ ŠAKNIS

Begalinė Šaknis (Musk Roots) auga ir Lietuvoje, ir ten ją vadina begaline, nes niekas nėra suradęs jos galo. Prieš 200 metų Lietuviai gydydavosi Begaline Šaknimi nuo aziatiškos choleros, nuo visokių karščiavimų, nuo vidurių uždegimų ir atliuosavimui surakinti ir neveiklų sanarių. Begalinė gera nuo visokių nervų ligų, nuo geltigės, nuo isterijų; kiti vartoja begalinę ir nuo nuomario ir paraližiaus. Pasidaryk begalinės arbatos ir gerk. Prisiūnčiam į jūsų namus. Begalinės svaras \$7.00, už \$1.00 dvi uncijos.

ALEXANDER'S

414 West Broadway
South Boston 27, Mass.

"NAUJIENOS" — NEISSEMIAMAS ŽINYNO IR ĮSMINTIES ŠALTINIS. SKAITYKITE JAS IR KITUS RAGINKITE SKAITYTI IR PLATINTI

Skaitykite "N-nas"

3-NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. — ŠEŠTADIEN, GEGUŽĖS 6, 1950

Atviros Kojų Žaizdos Gali Būti Išgydytos
Kam kentėti ir nemiegoti per naktis, jei jūs galite to išvengti. Pabandykite BOROCYL OINTMENT. Jos pagalbė daugeliui žmonių. BOROCYL OINTMENT pašalina skausmus, niežėjimą, deginimą ir pagelbsti gijimui. Taipgi vartojamas nuo eozema nudegimų ir kitų odos ligų. Kaina \$1.50. Siųskite Money Order arba nurykite į:
BOROCYL CO., 1241 NO. ASHLAND AVE.
CHICAGO 22, ILLINOIS.

1950 METAI BUS GERI METAI

Pasidėkite savo sutaupus saugioje įstaigoje, kuri neša gerus dividendus. Jūsų indėliai yra apdrausti iki \$5,000.00 per Federal Savings and Loan Insurance Corporation.

Duodame paskolas su mažais mėnesiniais atmokėjimais.

UNIVERSAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

1739 SO. HALSTED STREET
Tel. Haymarket 1-3317

ROAD TO VICTORY!

Subscription Rates:	
\$7.00 per year in Canada	
\$7.00 per year outside of Chicago	
\$9.00 per year in Chicago	
4 cents per copy	
Užsakymo kainos:	
Chicagoje — paštu:	
Metams ————— \$9.00	
Pusei metų ————— 4.50	
Trims mėnesiams ————— 2.25	
Vienam mėnesiui ————— .90	
Chicagoje per išnešiotojus:	
Viena kopija ————— 4c.	
Savaitėi ————— .25	
Mėnesiui ————— .90	
Jungtinės Valstybės, ne Chicagoj:	
Metams ————— \$7.00	
Pusei metų ————— 3.50	
Trims mėnesiams ————— 2.00	
Užsienio:	
Metams ————— \$10.00	
Pusei metų ————— 5.50	
Trims mėnesiams ————— 3.00	
Naujienos eina kasdien išskiriant sekundinius leidžius Naujienų Bendrovę, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill. Tel. CANal 6-8500.	
Pinigus reikia siųsti pašto Money Orderiu kartu su užsakymu.	

Konferencijos Londone

Pirmadienį prasidės "trijų didžiųjų" užsienio reikalų ministerių konferencija. Valstybės sekretorius Dean Acheson jau yra Paryžiuje ir tariasi su Francūzijos užsienio ministru Schumanu. Paskui juodu vyks į Londoną ir susitiks su Bevinu.

Gegužės 15 d. susirinkus dvylikos Atlanto pakto valstybių konferencija, kuriai "trys didieji", veikiausia, pateiks savo planus.

Sakoma, kad šitie pasitarimai Londone turės daugiau reikšmės, negu bet kuri iki šiol įvykusi po karo tarptautinių konferencija. Jie turės išspręsti daug svarbių klausimų.

Pirmoje vietoje, žinoma, bus Vakarų Europos ekonominis atsistatymas ir militarinis saugumas. Per paskutinius dvejus metus Europos tautos žymiai atkuto. Jų gamyba šiandien yra didesnė, negu kad buvo prieš karą. Bet joms gresia nedarbas, kai Sovietų Rusija atskyrė Geležinę Uždangą rytinę Europą, kuriai jos pardavė savo pramonės gaminius ir pirkdavo maistą bei žaliavas. Tenka galvoti apie naujų rinkų suradimą Vakarinės Europos pramonei.

Europa bijo, kad, kilus karui, sovietų jėgos gali ją okupuoti, pirma negu suspės ateiti į pagalbą Jungtinės Valstybės. Išiveržę į Europos didmiesčius, bolševikai imtų skersti komunistų priešus. Dabar Europa tik pradėjo ginkluotis ir per ateinančius dvejus trejus metus ji dar bus silpna. Kaip ji gali per tą laiką būti apsaugota nuo bolševizmo invazijos? Jei nebus saugumo, tai Europos tautos vargu begalės laikytis tvirto nusistatymo prieš Maskvos agresorius.

Kalbant apie militarinį Europos sustiprinimą, kyla Vokietijos apginklavimo klausimas. Vieni sako, kad reikia vokiečiams duoti ginklų, nes tik jie gali sulaukyti rusų; kiti bijo, kad apsiginklavusi Vokietija vėl nesusidėtų su rusais, kaip kad buvo padaręs Hitleris. Be to, Vokietija yra suskaldyta; jos susienijimo klausimas tolyn darosi vis opesnis. Kokį pasiūlymą vokiečiams turi šituo klausimu Vakarų demokratijos?

Jeigu Londono konferencija tuos visus klausimus sugebėtų išspręsti, tai ji atliktų be galo didelį darbą. Ar ji sugebės, pamatysime. Bet sekretorius Achesonas negali grįžti namo su tuščiomis rankomis, nes tada būtų visuotinis nusivylimas Amerikos vadovybe pasaulio politikoje.

Kur Dinga Vokiečiai Belaisviai?

Aną dieną Rusijos valdžia paskelbė, kad vokiečių karo belaisvių repatriacija jau baigta. Vokietijos žmonės labai nustebo, nes jie žino, kad didelis skaičius belaisvių dar nesugrįžo namo.

Vakarinės Vokietijos socialdemokratų vadas Dr. Kurt Schumacher pareiškė:

"Tai pasibaisėtina žinia. Šitas pranešimas yra toks netikėtinas, kad žmogus nenori tikėti, jėgai ji tikra. Šimtai tūkstančių vokiečių belaisvių dar tebėra Rusijoje."

Vokiečių šeimos, kurios laukė grįžtant iš nelaisvės savo tėvų, vyrų, brolių arba sūnų, yra desperacijoje. Jos klausia: kas su jais atsitiko?

Maskvos radijas antradienį paskelbė, kad nuo 1945 m., kai Vokietija pasidavė, vokiečių karo belaisvių buvo sugrąžinta viso 1,939,163. Sovietų Sąjungoje dar esą palikta 9,717 belaisvių, kurie atlieka kaucius už rimtus karo nusikaltimus, 3,815 belaisvių, kurių bylos tyrinėjamos, ir 14 laikinai sulaikytų dėl ligos.

Šimtų tūkstančių belaisvių dingimas Rusijoje iššauks daug nerimo Vokietijoje. Vokiečiai įtars sovietų valdžią, kad ji tuos kalinius arba numarino badu, arba laiko juos vergų darbo stovyklose.

—Keturių valstybių ministrai ketvirtadienį išklauė tuščią Zarubino pranešimą apie Austrijos taikos sutartį ir nutarė susirinkti gegužio 22 dieną. Dėl Austrijos ministeriai jau buvo susirinkę 253 kartus, bet sutarties dar neparašė.

—Senatas nutarė skirti komitetui 150,000 dolerių nusikaltimams tyrinėti.

—Sovietų vyriausybė nutarė siųsti marš. Vorosilovą į Balcanus karo reikalams sutvarkyti, sako Berlyną pasiekusios žinios.

—Nušautas Kūbos parlamento atstovas Carlos Fraile. Politika išaiškino, kad jis buvo nutiesęs atstovo Rodriguez Cartas bute.

APŽVALGA

TRUMANO ŠALININKAI LAIMĖJO ALABAMOJE

Alabama valstybės rinkimuose, pereitą antradienį, ėjo smarki kova tarp reguliarios demokratų partijos šalininkų ir "valstybės teisių" gynėjų (diksikratų). Abi frakcijos stateljavo kandidatus į Valstybės Demokratų komitetą, susidedantį iš 72 narių.

Alabama turi 11 balsų demokratų nacionalinėje konvencijoje, kuri nominuoja kandidatą į JAV prezidentus. Per eituose prezidento rinkimuose, 1948 m., Alabamos demokratų balsavo už "diksikratų" kandidatą, o ne už Trumaną.

Antradienio balsavimuose reguliariai demokratų paėmė viršūnę ant "valstybės teisių" frakcijos, laimėdami daugumą Valstybės Demokratų Komitete. Reguliarių demokratų išrinkta 37, valstybės teisių šalininkų 26, neišrinkti 1; ir dėl 8 vietų turės įvykti perbalsavimai gegužės 30 d.

Susmukus maištui prieš demokratų partijos vadovybę Alabamoje, gali pakristi visos "diksikratų" judėjimas pietinėse valstybėse.

NORI "TREČIOS PARTIJOS"

New Yorko Liberalų partijos vicepirmininkas Alex Rose, Skrybių ir Kepurių darbininkų unijos prezidentas, pasakė savo kalboje tos unijos konvencijoje, kad jau atėjo laikas steigti nacionalinę politinę partiją, apimančią "darbininkų ir liberalus".

Dabartinę dviejų partijų (demokratų ir republikonų) sistemą, jo nuomone esanti "mitas" (padavimas apie nebūtus dalykus). Demokratai, sako Rose, yra ne viena partija, o prieštaraujančių kitių kitam elementų mišinys. Tokia pat esanti ir republikonų partija.

TRYGVE LIE NEPAGEIDAUJAMAS MASKVOJE

Jungtinių Tautų generalinis sekretorius Trygve Lie, nuvykęs į Paryžių, pasakė spaudos atstovams, kad gegužės 10 d. jisai keliaus į Maskvą pasikalbėti su sovietų valdžios vadais apie būdus pasaulio taikai sustiprinti. Bet sovietų laikraščiai tuojau paskelbė žinią, kad Stalinas nebūsių Maskvoje tuo laiku, kai atvažiuos Lie.

Šituo pranešimu sovietų valdžia davė aiškiai suprasti JT generaliniam sekretoriui, kad jo "misija į Maskvą" nėra pareigaujama. Amerikos spaudoje dabar kai kas ėmė spėlioti, kodėl Stalinas nenori kalbėti su Trygve Lie.

Viena teorija yra tokia: Kai Trockis buvo ištremtas iš Rusijos (pradžioje į Turkiją) ir nė viena šalis nenorėjo jo priimti, tai jam prieglauda suteikė 1936 m. Norvegija, kurią valdė (kaip ir dabar tebevaldo) Darbo partija, o Trygve Lie tada buvo teisingumo ministras. Stalinas to negalėjo jam iki šiol dovanoti.

Mums atrodo, kad šitas aiškinimas šlubuoja. Visų pirma, tuometinė Norvegijos vyriausybė leido Trockiui gyventi Norvegijoje labai neilgą laiką. Kai tik sovietų spauda pradėjo plūsti Norvegiją, kam ji prieglaudė Rusijos "darbininkų neprietelį", teisingumo ministras Trygve Lie įsakė Trockiui išvažiuoti, nes jo buvimas Norvegijoje kenkia drauginiams santykiams su Rusija. Ir Trockis turėjo nešdintis į Meksiką, kur jį 1940 m. nudaigojo Krenkliaus agentas.

Savo laiku Europos ir Amerikos spaudoje buvo reikiama daug pasipiktinimo Trygve Lie šunvudogavimu Maskvoje.

atėmusio prieglaudos teisę politiniam Stalinui priešiui.

Todėl vargu begalima tikėti, kad Rusijos diktatorius pyksta ant Trygve Lie. Jeigu Stalinas ant jo pyktų dėl to, kas atsitiko 1936 m., tai kaip būtų galėjusi sovietų delegacija siųlyti to norvegų kandidatūrą į Jungtinių Tautų generalinius sekretorius San Francisco konferencijoje, 1945 m.?

Jei Stalinas nenori dabar susitikti su Trygve Lie ir kalbėtis su juo apie šaltojo karo likvidavimą, tai jisai veikiausia turi tam tikrų politinių sumetimų.

BRITU LIBERALAI NESIDĖS SU KONSERVATORIAIS

Britanijos konservatorių partijos pirmininkas lordas Woolton pasiūlė liberalams, kad ateinančiuose parlamento rinkimuose šios dvi partijos susivienytų prieš Darbo partiją ir kiekvienoje apygardoje statytų vieną kandidatą. Liberalai šitą pasiūlymą atmetė ir išleido pareiškimą:

"Liberalų Partijos Komitetas tikina liberalus krašte, kad jisai neketina kompromituoti Liberalų Partijos nepriklausomybės."

Jeigu liberalai susidėtų su konservatoriais, tai jie greičiausia gautų daugumą balsų rinkimuose ir laimėtų parlamento kontrolę. Bet tada liberalai, kaip atskira politinė partija, faktiškai išnyktų.

VĖL LAIMĖJO DARBIEČIAI

Antradienį buvo papildomieji rinkimai į Britanijos parlamentą vienoje apygardoje (Brighouse), kurioje vasario 27 d. buvo išrinktas Darbo partijos atstovas, netrukus po rinkimų miręs.

Darbiečiai vėl laimėjo. Jų kandidatas L. J. Edwards gavo 24,004 balsų prieš 23,567 balsus, paduotus už konservatorių kandidatą.

Po visuotinių rinkimų jau buvo treji papildomieji rinkimai ir visus laimėjo darbiečiai. Jie dabar turi parlamente absoliučią 7 balsų daugumą. Bet kadangi du arių nacionalistai (iš Ulsterio) boikotuoja parlamento posėdžius, tai faktiškai darbiečių dauguma yra 9.

ITALAI PYKSTA

Senas italų politikas Vittorio Emanuele Orlando, 90 metų amžiaus, rūščiai barė Jungtines Valstybes, kalbėdamas Italijos senato apie Triestą, kurio vieną dalį yra okupavę jugoslavai, antrą amerikiečiai. Taiskios sutartyje su Italija yra numatyta, kad Triestas su apylinkėmis turi būti paverstas "tarptautine teritorija", globojama Jungtinių Tautų.

Prieš Italijos parlamento rinkimus Amerikos valdžia pasakė, kad Triestą reikėtų grąžinti Italijai. Bet iki šiol Washingtonas šita kryptimi nieko nedarė, o tuo tarpu Jugoslavijos okupuotoje srityje komunistai šeimininkauja, kaip namie.

Sen. Orlando savo kalboje pareiškė, kad Jungtinės Valstybės elgtis su Italija, kaip su priešu; todėl, esą, ar verta Italijai būti sąjungoje su Vakarų demokratijomis. Orlando ragino valdžią imtis griežtų žingsnių Triestui apginti, nes jisai nematęs jokios vilties išspręsti Triesto klausimą tiesioginėmis derybomis su Jugoslavija.

Italija buvo gavusi Triestą po pirmojo pasaulinio karo.

Skaitkite ir kitus paraginkite skaityti "NAUJENAS"

KALBOS DALYKAI

REDAGUOJA DR. P. JONIKAS

APIE LIETUVIŲ KALBOS PAMOKAS VALPARAISO UNIVERSITETE

(Iš atsiminimų)

4.

Kada Valparaiso universitete (Valparaiso, Ind.) buvo įvestos lietuvių kalbos pamokos, tiksliai negaliu pasakyti. Tačiau, įstojęs į šį universitetą 1912 m., aš radau tasias pamokas einant pilnu tempu. Mokytojas dėstytojas tada buvo studentas A. Linkus, dabar kun. Linkus. Prieš Linkų mokytojavu medicinos studentas St. Biežis, o prieš jį, berods, Vidikas, kuris vėliau redagavo Lietuvių Socialistų Sąjungos organą "Kovą". Linkui paliekant šį universitetą, mokytojo vietą užėmė vaistūrininkystės studentas Zigmantas Vitkauskas, o po jo tas pareigas perėmė K. Augustas, dabartinis "Naujienų" redakcijos narys.

As lietuvių kalbos kursą pradėjau pas Linkų ir "baigiau" pas Vitkauską.

Mūsų kalbos pamokų mokytojas būtinai turėjo būti šio universiteto studentas, nes jis jokio piniginio atlyginimo iš universiteto už tai negaudavo, o tik mokslą ir valgi. Žinoma, neturtingam studentui tai buvo didoka "alga".

Lietuvių kalbos pamokų ištisas kursas susidėjo iš gramatikos, retorikos, sintaksės ir literatūros. Kursas buvo skirta viena valanda per dieną, 5 val. per savaitę.

"Vadovėliai" buvo vartojami šie: Damijonaičio gramatika, retorikos-sintaksės sąsiuvinis, nebeatmenu kurio autoriaus, ir Dr. Šliupo "Lietuviškieji raštai ir raštininkai".

Kadangi universiteto vadovybė neturėjo galimybės spręsti mūsų kalbos mokytojo kompetentiškumo, tai ji patarė lietuviams studentams patiems išsirinkti iš savo tarpo toms pareigoms tinkamą asmenį. Na, o kadangi lietuvių turėjo įsikūrę Literatūros Draugiją, tai jos susirinkimuose ir rinkdavo mokytojus.

I šią draugiją buvo įsirašę beveik visi lietuvių studentai, kurių būdavo 100 su viršum. Ži-

noma, šitas skaičius nebuvo pastovus, atvejų atvejais jis keitėsi, nes tam tikras kiekis žmonių vis kas metai iš šio universiteto išeidavo, arba pabaigę savo užsibrėžtus kursus arba dėl kitų priežasčių. Tačiau vis atvykdavo naujų ir užpildydavo anų vietas. Manau, nepadarysiu klaidos, teigdamas, jog per eilę metų tūkstančiai lietuvių pasinaudojo šituo universitetu. Šiandien bėra šimtai įvairių profesionalų, kurie įsigijo toms profesijoms pasirušimus šiam universitete. Tai buvo pirmas ir gal vienintelis universitetas, kuris buvo įvedęs lietuvių kalbos pamokas.

Gal mūsų kalbos pamokos būtų buvusios daugiau naudingesnės studentams, jeigu tada mes būtume turėję tam tikslui paruoštą tinkamų vadovėlių ir jeigu juos būtų turėjęs kiekvienas studentas atskirai. Bet, deja, taip nebuvo.

Todėl pamokos buvo dėstomos maždaug šitokia sistema:

Tik mokytojas turėjo vieną "vadovėlį", iš kurio jis dėstė "lekcijas", kaip mes tada vadino, o svarbesnes vietas užrašinėdavo lentoje (black-board). Studentai tai nusirašydavo į savo sąsiuvinus tam, kad savo kambariuose galėtų pasimokyti.

Žinoma, kiekvienas studentas buvo apsirovęs įvairiais universiteto mokslo dalykais, tai lietuvių kalbos pamokos tebuvo tik pašalinis dalykas, kuriam labai maža laiko tekdavo skirti. Pvz. aš pats turėdavau po 5 ir kartais net 6 anglų kalba pamokas; ypač jeigu jos susidėdavo iš tokių dalykų, kaip algebra, vokiečių kalba, anglų kalba, chemija, zoologija, literatūra, tai būdavu priverstas pasitenkinti klasiųje tik ta viena lietuvių kalbos valanda. Be to, dar reikėjo namo dirbti vakarais ir šeštadieniais, nes mano atsivežtos santaupos artėjo prie nulio.

Štai kokiomis sąlygomis reikėjo mokytis lietuvių kalbos.

(B. d.)

KAIP VILNIAUS "TIESA" MŪSŲ MOKSLININKUS VERTINA IR PAMOKO

M. BIRŽISKA

(Tęsinys)

5.

Iš didžiųjų patrankų žimatininkams — lyg čėbatuotiems katinams — pro Z. Ivinskį ir J. Girmį vis negudriai prašaukiant, nė kiek negeriau jiems sekasi ir su literatūros istoriku Vincu Maciūnu, jųjų paskelbtu "pseudemokslininku", "eklektiku", pasireiškiančiu "mirusiomis mintimis apie gyvąją literatūrą" ir tiesiog "visišku nemokšišku". Jiems jis teesą literatūros žinovas kabutė! Kodėl?

V. Maciūnas yra išėjęs istorijos ir filologijos mokslus Vytauto Didžiojo universitete Kaune, juos papildęs vokiečių ir lenkų universitetuose, parašęs rimtą veikalą iš lietuvių literatūros istorijos ir jį pristatęs Kauno universitetui kaip disertaciją daktaro laipsniui gauti, gražiai viešai jį apgynęs. Humanitarinių Mokslų Fakulteto Taryba, slapta balsuodama, visais balsais pripažino jam literatūros mokslų daktaro laipsnį. Vienas iš dviejų Fakulteto skirčių jam kritikų — oponentų ir vienas iš balsuotojų tarpo buvo ir prof. V. Putninas-Mikolaitis, ligišioliai tebu profesorijaujas Vilniaus universitete ir žimatininkų statusas tremtinijoms mokslo darbininkams sektinu pavyzdžiu kaip vienas iš vadovaujančių profesorijų Lietuvos Mokslų Akademijos institutuose.

Negį galima būtų prileisti, kad pavyzdingas tarybinis mokslininkas būtų ne tik praleidęs, bet ir karštai sveikinęs veikalą, kuriame būtų reikiama "mirusios mintys apie gyvąją literatūrą"? Pats V. M. Vilniaus universitete vyrų nekarštą buvo šaukiamas gyvu (radio) ir rašytu žodžiu iš tremties grįžti tarybinė Lietuvos ir toliau dirbti universitetinį ir mokslinį darbą — nemokša eklektikas?!

Suprantame, jog ne lietuviui ir ne literatui Zimanui lietu-

vių literatūros istorijos mokslas yra svietimas ir neįdomus, — V. M. mokslo disertacija, universitetinis jos įvertinimas ir suteiktas už ją daktaro laipsnis nėra jam žinomi, — Putnino vaidmuo V. M. kaip mokslininko iškeliant taip pat nežinomas ar tiesiog pamirštas. Tačiau ar bepatogu lietuvių kalba šiuo tarpu Vilniuje bespausdinamai "Tiesai" lietuviškojo koškokio St. Kalniaus parašu savo redaktoriaus literatūrinis analfabetizmas tik labiau pabrąukti, tad ir suversti tai patiems (tarybininkams) lietuviams?

Pagaliam, visai tai nesvarbu. Jei Zimanas dėl Ivinskio ar Girmiaus prašovė, kodėl ir profesorius akademikas negalėjo pro Maciūną prašauti, smetoninės — kad ir universitetinės — auometinės aplinkos paveiktas ir tarybiškai dar nešlygintas jo "negyvųjų minčių" praleisti? Žmogui įgimta "Saulės" veikiamų neklystanti stalininkų šviesa, anksčiau ar vėliau, visais ligišiolines žmonių klaidas jau amžiams ištaiso.

Ne kiekio titulai sprendžia jų darbų vertę, tai patys jų darbai; ne svietimos apie juos nuomonės, tik mūsų dėl jų įsitikinimai mums tėra svarbūs; ne kažkokios disertacijos vieknai ar kitaip gali mus nuteikti — ne gi redaktoriai disertacijas dar skaitys — tik gana mums redaktoriškai pavartyti kad ir to pat V. M. 6 puslapių straipsnelį "Tremties Metuose" "Mickevičius — Lietuvos meilės ir ilgesio poetas", ir jau grūna disertacijos, daktaratai, moksliniai sprendimai ir kito-kie menkniekiai: tikras, aiškus, baigtinis neklystplunksnis sprendimas hematant perbraukia ir išverčia visus senuosius įvertinimus—mokslininkas nutupia nemokšeliu...

Šį kartą žimatinė St. Kalniaus plunksna nesitenkina savotišku smerkiama str. vieny

Kuo turime tat aiškinti — savotišku žurnalistine (na, ir paprastosios) etikos supratimu, naiviu cinizmu, nesiskaitymu su "Tiesos" skaitytojais, kurie (tik ne tremtiniai) privala kiekvieną bolševikinę nesąmonę prisiimti grynų pinigų, ar tik paprasta maskoliška (nebūtinai rusiška) — betgi pikta — durnyste? Negi "Tiesos" skaitytojai, per šiuos keilerius metus Lietuvoje visaip kaip maskolinami, bus jau tiek smaskolinti, jog nebesusivoks dvejų pagrėdiom surašytų sakinių ir minčių nesutapimo?

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR KITI S
RAGINKITE
SKAITYTI
"NAUJENAS"

"PIRMYN" CHORAS PIRMA KARTĄ RODO SCENOJ 3jų VEIKSMŲ OPERETĖ "LINKSMOJI NASLĖ" (MERRY WIDOW)

AL. BRAZIS

Sekm., Gegužės-May 7 d., 1950

Dalyvauja vaidinime: Ona Skever-Stephens, Algirdas Brazis, J. Dambros, A. Peškys, Vanda Zabela, A. Snarskis, V. Liorintas, J. Shumaker, Petronėlė Miller, V. Lapatinskas ir kiti.

Ižanga \$1.50 (su takais) Šokiams grieš 2 orkestrai.

SAKALŲ SVETAINĖJE

2337 SO. KEDZIE AVE., CHICAGO, ILL.

Dirigentas-Režisierius Kazys Steponavičius
Akompanistas Jonas Švedas

Svetainės durys atsidarys 2:30.

Pradžią 4:00 po pietų.

Visus širdingai kviečia PIRMYN CHORAS

ONA SKEVER

Ką Žmonės Mano

KAIP JUMS PATINKA?

Kanada — ežerų, miškų, kalnų, vilnijančių kviečių laukų ir rūsiančių kasyklų dūmtraukių kraštas. Kraštas su keeliais milijonais anglių, prancūzų, ukrainiečių ir dar galas žino kokių tautų. Kraštas, kuriame rado prieglaudą, darbą, smarkius visagalius bosus ir būrys lietuvių.

Garbė jums, nes kai kurie iš jūsų pasirodė ypatingai veikūs. Tiek veikūs, kad per kaulų smegenis pereina šalti šurpuliai vien apie jus išgirdus. O išgirsti tenka daug, nes Kanada kraštas, kuriame taip pat gyvuoja KLB ir BLK. Pasakutiniuoju metu jūs praturtėjote dar vienu būreliu, kurį mielas prietelis pavadino "fašistų voldemarininkų kompanija". Vardas tikrai skambus ir, jei tokiais išsireikšiais būtų švaistomasi ne laikraštyje, bet kur nors salinėje, gal būtų, viskas baigtųsi ligoninėje ir tokiu būdu vargšai "Naujienu" skaitytų pagalvius turėję progas atsikvėpti bent nuo kanadietiško pasakymo — atsakymų, nes savo kiemo gaidžius sutaukyti darosi neįmanoma ir prie jų . . . priprantama kaip lokalinio pobūdžio kultūrinio gyvenimo pajavai. Dar Vokietijoje vienas mūsų filosofų lietuvių tautos charakterį apibūdino kaippovertą angelų aureolės. Būtu jdomu juo nuomonė šiuo klausimu išgirsti šiandien.

Politika dalykas didelis, platus, nepaprastai reikšmingas ir paprastas. Nors amerikiečiai daugumoje politiką traktuoja tik kaip tam tikros rūšies žmonių pajamų šaltinį, tikrumoje taip nėra. Vienas didžios išminties vyras pareiškė, jog politika neklausia nori jos pilietis ar ne, ji pati griežia pilietį už pakarpas. Jūs, kanadiečiai, įrodėte esą dar šaunesni, nes patys griebėte politiką ne tik už pakarpas, bet ir už gerklės. Na, kamuojatės tampydami ją laikraščių skiltyse. Dėl pačios sąvokos "politika" galima pridėti, jog tai paprastas ir kasdieniškas dalykas. Gaspadorius turi savo politiką. Jis sėja, piauna ir žiūri, kad neišeitų taip, kaip savo laiku Zabolockiui prekiaujant miuiliu. Valstybiniu mastu viskas vyksta plačiau, patį gaspadorių

įskaitytinai. Bet kokia jūsų politika, tai nē dangaus angelai neišsiaiškina. Partijas, demokratinio gyvenimo būdo būtiną elementą, pavertė savo gincų arena. Esminis etikos dėsnius, švelniai tarant, apelinatė visai be skrupulų. Visiems šaukiate: Aš, aš, aš . . . kitiems užklūjate etiketes labiau tinkančias ant acto esencijos butelių.

Trumpai kalbant — susipraskite ir bent skaitytų atsi-prašykite už jų laikraščių vietos eikvojimą. Kad tarpusavyje sutartumėte, tam mažą vil-ties. Seniesiems visuomenės veikėjams — veteranams su visuomeninės veiklos ir gyvenimo praktika patarimas ir drauge prašymas: padėkite skęstapiems savo pačių nesamone. Jauniesiems tik tiek pasakyti, kad jaunas kraujas — jaunas vynas. Išsivaikš-čios, nusistovės. Tik nepamirš-kite, kad vynas pavirsta į actą, jei jis netinkamai laikomas.

Nesinorėtų pradėti nuo visuomeninio sugyvenimo ABC, vis dėlto kai kas prisimintina. Kalbėjime pavyzdžiais. Stati-nė. Dalykas, į kurį kas nors pilama. Bet yra žmonių, kurie statinę naudoja savo propa-gandos tribuna. Pasistato tur-gaus aikštėje jomarko metu, kai daugiausia žmonių, pasi-li-pa ant jos ir šneka, šneka, šne-ka. . . Kai kas statinę vadina de-magogijos tribuna, nes ant sta-tinės pasilipus kalbama tik apie savo gerąsias ypatybes ir kitų — blogasias. Jeigu tokių nebūtų, — jos sugalvojamos. Kaip jūs, mieliai, ar jau sudar-ėte statinių atsargas. Lietuvoje po abiejų sunkių okupaci-jų ne tik statinių, bet ir ak-mens ant akmenų gali nepasi-taikyti. Kas tada, kaip jūs skelbsite savo "programas"?

Prisimintina, kad reikalas liečia ne tą ar kitą asmenį, bet visą jūsų bendruomenę, kuri yra ir mes, nes mes taip pat jaučiamės lietuviais esą. Prisimintina ir "prastų" žmonių psichologija. Pirmieji žodžiai — audra, verdantis vulkanas! Toliau priprantama, dar toliau — nekreipiama rimto dėmesio ir, jei pažiūrime, tai tik kaip jo jumoristinius priedus mūsų sunkiose dienose.

Prieš kurį laiką "Naujienu-

se" užtikau riebią antraštę: "Kanadoje išsana, Čikagoje sprogs". Puikus išsireikšimas 100%-niai apibūdinantis jūsų visą veiklą. Krikščioniškos mo-ralės principais (ne kleboniš-kos!) vadovaujantysis žmogus prieš ką nors sakdamas pa-kartotinai apgalvoja, ko jis tuo atsieks ir ar nepuls demagogi-jon, kanadietiškon statinių ideologijon.

Kad būtų tiek drąsus

Nei Nemokytas, nei Svyru-nėlis nepagirtų tokio dalyko, kuris prieš įsiveržusius gink-luotus plėšikus, su ginklu gintų-si, kad ir pats žūtų. O tuo tar-pu jiedu peikia Lietuvą, kam ji nekariavo prieš besiveržian-čius Lietuvon burliokus masko-lius. Kaip lengva kito ranka ža-rrijas žarstyti, taip le'gva ir pa-peikti už nesipriešinimą ir sve-tur bėgimą. Tokius "patarimus" ir peikimus ar "pdrasimus" lengvai gali lietuviui duoti Lie-tuvos priešas, geidžias Lietuvai pražūties, o ne lietuvis.

Lyginti Lietuvos gimnazijos mokslo apimtį (curriculum) su J. V. aukštesniosios mokyklos (high school) gali tik nežinėlis. Ir tai to veltui teikiama mokslo toli gražu ne visi pasiekia.

Pakruojietis.

Italijoje sprogo gink-lų sandėlis

NATANIA, Sicilija, geg. 4 d. — Šiandien ryte sprogo didelis aviacijos atsargų sandėlis. Ne-laimės metu gyvybės neteko 14 asmenų, 40 sunkiai sužeistų. Sprogo aviacijos bombos. Darbininkai atsukinėjo bombas, kad galėtų jas sunaudoti pramo-nės tikslams. Darbo metu įvyko nelaimė.

BUDRIKO RADIO PROGRAMA

Pasiklausykite Budriko radijo programos šį sekmadienį 5:30 val. po pietų Čikagos laiku (DST) iš stoties WCFL, 1000 kil. Programoje su gražiomis dainomis dalyvauja Lietuvos operos solistė Alė Kalvaitytė ir Budriko radijo orkestras. Lei-dėjai—Jos. Budrik, Inc., di-džiulė namų rakandų, televizij-ų ir auksinių daiktų krautuvė Čikagoje, adresu — 3241 So. Halsted St.

DETROITO ŽINIOS

BALFo 76 skyriaus vakaras

BALFo 76 skyriaus vakaras įvyko balandžio 29 d. ponų Ja-cobs namuose. Rengiant tokius vakarėlius privačiuose namuo-se nėra įmanoma daug žmo-nių sukviešti. Todėl ir šiuo at-veju publikos nedaugiausia te-atsilankė. Tačiau kurie atsi-lankė, tai vakarą praleido ge-roje nuotaikoje: vieni lošė kortomis, kiti kauliukais savo laimikį išmėgino. Laiminges-nieji buvo apdovanoti tam tik-romis dovanomis. O kas norė-jo, tai turėjo progos ir pašoki.

Komisijos narės ir jų drau-gės sunėšė gardžių valgių, ku-riuos jos pačios pagamino. At-rodė, kad visi svečiai buvo ge-rai nusiteikę ir patenkinti. Vi-si vaišinosi ir draugiškai pra-leido vakarą, nuo kurio liks ir pelno.

Rengimo komisija susidėjo iš skyriaus pirmininkės E. Paurazienės, M. Kasevičienės, O. Grybienės, p. Žukausko ir B. Kėblaitienės. Komisija yra labai dėkinga ponams Jacobs už suteiktą vietos savo namuose vakarėliui. Maža to, po-nia Jacobs iškepė gardų tortą bei įteikė kitokių dovanėlių.

Padėka priklauso ir visiems kitiems, kurie vienokiu ar ki-tokiu būdu prisidėjo prie va-karėlio pasisekimo.

SLA 352 kuopos narių dėmesiai

SLA 352 kuopos susirinki-mas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., 10 val. ryto. Toks laikas paskirtas todėl, kad oras jau pradeda atšilti ir žmonės prad-ėti piknikus važiuoti. Anksti susirinkimą atlaikę, jie tatau ir galės daryti. Tokiu laiku mi-nėtos kuopos susirinkimai bus laikomi per penkis mėnesius.

I susirinkimą kviečiami at-silankyti ne tik tie nariai, bet ir pašaliniai, kurie domisi Su-sirinkimu. Dabar eina vajas naujiems nariams gauti. Vajas pasibaigs su birželio mėnesiu. Kurie norėtųmėte įsirašyti, tai susizinkite su kuopos organi-zatoriais, būtent, J. Overaičiu ir B. Kėblaitiene. Galite pa-saukti ir telefonu: TY 7-3878. Organizatoriai yra pasiryžę at-vykti į jūsų namus ir suteikti daugiau informaciją apie SLA. Jei paranku, tai galite kreip-tis į šiuos mūsų veikėjus: Pe-trą Kučinską, Mariją Sims ir Juozą Ambrosę. Jie taip pat padės jums tapti SLA nariais.

"Žiburėlio" Detroito sky-riaus veikla

"Žiburėlio" Draugija savo susirinkime nutarė vasarą su-rengti išvažiavimą kur nors prie ežero. Kadangi iki to lai-ko dar gana toli, tai komisija galvoja šio mėnesio gale su-rengti draugišką pasilinksmi-nimo vakarėlį. Į komisiją įei-na F. Motuzas, Dr. J. Brundze, M. L. Balchanas, F. Yuzėnas ir B. Kėblaitienė.

Reikia tikėtis, kad vakarėlis bus pasekmingas.

—B. Kėblaitienė

Aktualūs dalykai

SUVALGĖ 36 KOJAS

Kalbant apie valgį, atsiranda ir apetitas. Aną dieną Senas Petras papasakojo kaip jis iš kart suvalgęs 36 marinuotas kiaušinių kojas ir lažybas laimė-jęs. Petro neblogai pasidarbuo-ta! Reikia manyti, kad valgymo čempionų yra ir daugiau. Galu ir aš pasigirti, kad iš kart su-riečiau 36 bulvinius blynėlius. Žmona kepė, o aš valgiau. Skai-čiuojant valgvyklos kainomis, tai už suvalgytus 36 blynėlius man būtų reikėję sumokėti \$10.80, nes už du blynėlius ten-ka mokėti 60c. Naminė ekono-mija apsimoka. Blynai, sviestas ir grietinė man atsiėjo maž-daug 15c.

Jeigu žmonės galėtų pasinau-doti tomis bulvėmis, už karias valdžią užmoka ir sunaikina, tai galėtum valgyti bulves ir nieko už jas nemokėti. JAV kasdien išleidžia 15 milijonų dolerių mo-kėdamas už valgyklos už pro-dukto. Tiek pat milijonų dole-rių piliečiai privalo sumokėti mokesčiais. Mat, valdžia, teik-dama ūkininkams paramą, maž-daug kontroliuoja žemės ūkio produktų kainas, žiūri, kad ūki-ninkai nebūtų skriaudžiami. Pirkiai savo keliu atsiima sa-vo uždarius. Bulvių yra per-teklius, — ežerus galėtum už-versti, bet perkant reikia mo-kėti po 8c. svarui.

Žvakę galima valgyti ir pasišviesti

JAV kariai Aliaskoje išbandė naujos rūšies "pietus". Jie val-gė žvakes, padarytas iš kon-centruoto maisto ir degamos, bet sveikatai nekenksmingos medžiagos. Karys, pritrūkęs maisto, gali valgyti žvakę, o rei-kalui prisijėjęs ir pasišviesti.

Patarnautojos turi "gerą širdį"

Jeigu gailestingosios seselės pripranta, kai joms tenka su-sidurti su gana nemaloniais da-lykais, tai valgvyklos patarnau-tojos taip pat pripranta, kai joms reikia stalus nuvalyti. Jos turi būti mandagios ir susirau-kusį svečią priimti su šypsniu. Tai dar nereikia, kad jos "ar-batpinigiai" tikėtusi šypsoda-mos. "Arbatpinigiai" Amerikoje eina iš mados. Vietoj palikti 10 ar 15c., svečias dažnai palieka stalą netvarkoje. Svečias nē ne-pagalvoja, kad jo patarnautojai, valant aptaškytą stalą, dažnai "širdis supyksta".

Aš užjačiu patarnautojoms. O svečiams, kurie cigarečių pe-lenus ir nuorūkas meta į kavos puoduką arba sviesto indelį, patariu jiems kavą paduoti pe-linėse.

Suspėjo...

Juozas Žukauskas, "Naujie-nų" skelbimų tvarkytojas, buvo išvykęs savo nauja mašina į New Yorką vėžiuoją pietus val-

8 mokytojai negalės mokytojauti

NEW YORK, N. Y., geg. 4 d. New Yorko mokyklų inspektori-us Jansen uždraudė 8 moky-tojams dirbti mokyklose.

Inspektorius išsiuntinėjo mo-kytojams anketa, kurioje buvo reikalaujama pasakyti apie esa-mus arba buvusius santykius su komunistų partija. Mokytojai atsisakė atsakyti į kai kurias anketos klausimus ir neteko darbo.

Suspenduoti mokytojai turės progas pasiaiškinti New Yorko mokytojų tarybai. Suspenduoti Izadore Rubin, Louis Jaffe, Da-vid Friedman, Alice Citron, Celia Citron, Abraham Feingold ir kiti.

gyti. New Yorke neilgai tevie-šėjo, nes skubinosi grįžti. Mat, birželio 25 d. "Naujienos" ren-gia pavasarinę gegužinę Liber-ty Parke.
Šepetys.

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta"

43-jų METŲ SUKAKTUVIŲ VAKARĄ

LIETUVIŲ AUDITORIJOJE
3133 SO. HALSTED STREET

Nedėlioje, Gegužės 7 dieną, 1950 m.

Durys atsidarys 5:00 valandą. Programą prasidės 7 valandą. IŽANGA 75 CENTAI YPATAI

Programą pildys:

CHICAGOS LIETUVIŲ SUVALKIEČIŲ DRAUGIOS CHORAS

Duetas: ONA VAINAUSKAS IR JIEVA BENNET

Solistas: EDMUNDAS VENGSKAS

Choro vedėja: JANINA GRIEG

Piano solo: STASYS KALVAITIS

Dalyvauja JANINA MONKIUTE-NAGIENE ir JONAS KELECIUS

Šokiams gros SLA 196-tos kuopos orkestras.

Visuomenė maloniai prašoma atsilankyti ir praleisti keletą valandų su apšvietietėmis ir išgirsti gražios programos.

Kviečia visus Lietuvių Moterų Draugija "APŠVIETA"

PLANINGAS
TAUPYMAS
VISUOMET
MOKA GERUS
DIVIDENDUS

PRADĖKITE
TAUPYTI
ŠIANDIEN!

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government
2202 WEST CERMAK ROAD CHICAGO 8, ILLINOIS
JOHN J. KAZANAUSKAS, Pres. TEL.—Virginia 7-7747

TREMTINIŲ ŠOKIAI

Rengiami TREMTINIŲ NAMUOSE, 2244 W. 23rd Place, Chicago, Illinois

Visi - seni ir jauni - nuoširdžiai kviečiami atvykti ir smagiai praleisti subatvakarį. RENGEJAI

Šeštadienį, Gegužės 6-tą dieną
PRADŽIA -- 7:30 VALANDĄ VAKARE. IEJIMAS -- 50 CENTU

GROS SMAGUS TREMTINIŲ
ORKESTRAS ANTRĄ KARTĄ VIEŠAS
PASIRODYMAS

"LINKSMOJI NAŠLĖ" IR "PIRMYN" CHORAS

KAZYS STEPONAVIČIUS, "Pirmyn" choro mokytojas

ONA STEPONAVIČIENĖ, Sonios vaidmenyje

ALGIRDAS BRAZIS, Grafo Danilos vaidmenyje

Tai scenos meno žmonės, be kurių būtų neįmanoma scenoje parodyti operetę "Linksmoji našlė".

Ona Skeveritūtė-Stephens yra užaugusi mūsų Čikagoje, nuo pat kūdikystės dienų pamylėjusi sceną ir dainą. Kiek ji kartų mus yra linksminusi koncertuose ir operetėse. "Linksmosios našlės" operetėje ji yra Sonia. Apie ją visos veikimas ir sukasi. Visiems bus malonu matyti šią nenuilstamą meno darbuotoją.

Algirdas Brazis visiems yra žinomas kaip artistas dainininkas. Šioje operetėje jis bus grafas Danilo. Algirdui scena priprasta. Joje jis, kaip sakoma, jaučiasi kaip namie.

Kazys Steponavičius, "Pirmyn" choro mokytojas, dirigentas ir režisierius. Šis gabus muzikas papuošė mums Čikagoje

daug scenos veikalių ir koncertų. Su "Pirmyn" chorą jis lankėsi Lietuvoje, Kanadoje ir įvairiose miestuose čia Amerikoje.

Rytoj, gegužės 7 d., 4 val. po pietų Sakalių svetainėje (2337 So. Kedzie Ave.) visi turės progą pamatyti "Linksmosios našlės" operetę, kuri yra statoma scenoje Kazui Steponavičiui vadovaujant.

Prašo visus atsilankyti.

"Pirmyn" choras.

Padėka

Mano atvykimo į šį kraštą metinių progą, nuoširdžiai dėkoju savo mieliems geradariams Mr. ir Mrs. Giedraičiams, R. 2, Box 887, Scottville, Mich., už sudarymą mano atvykimui dokumentų, ir nuoširdžią globą pradžioje. Prie progos noriu pasakyti, kad Mr. ir Mrs. Giedraičiai yra susipratę lietuviai ir labai geri žmonės, kurių gėrą širdį ne tik aš, bet ir daugelis kitų vargan patekusių tremtinių pajuto.

Vacys Petrauskas.

PRANEŠIMAI

SLA 260 kuopos narių susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., 2 val. popiet, 6816 S. Western Ave. Kviečiame atsilankyti narius ir norinčius apsidrausti didžiausioje lietuvių organizacijoje. —Valdyba.

LIET. Keistučio Pašalpos Klubo mėnėsinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., 12:30 val. popiet, Hollywood Inn svet., 2417 W. 43rd St. Bus pranešimas apie pikniką, kuris įvyks birželio 4 d. Justice Park Gardens. Visi būkite. —Lucille S. Shotas, rašt.

SIMANO Daukanto Draugystės mėnėsinis susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., Chicago Liet. Auditorijoje, 3133 So. Halsted St., 1 val. popiet. Visi nariai kviečiami ateiti. —A. Kaulakis, rašt.

Šv. Petronėlės Draugijos susirinkimas įvyks sekmadienį, gegužės 7 d., 8 val. vak., prie 32nd Pl. ir Lituanica Ave. Pradžią 1 val. popiet. Visos narės malonėkite atsilankyti ir užsimokėkite duokles. —Kviečia Valdyba.

PRANEŠIMAS TREMTINIAMS. Tremtinių šėdai suėjimas įvyksta geg. 6 d., 7 val. vak., Liet. Vydū salėje 2451 W. 47th St. Liet. Tremtinių Bendruomenės Vyr. Komiteto buv. narys teis. Antanas Repšys daro pranešimą: "Debatinė tremtinių padėtis Vokietijoje". Ši rėta pranešimą naudinga visiems išsilausyti, kad orientuotumės tautiečių likimą sprendžiant.

PRANEŠIMAS TREMTINIAMS. Tremtinių šėdai suėjimas įvyksta geg. 6 d., 7 val. vak., Liet. Vydū salėje 2451 W. 47th St. Liet. Tremtinių Bendruomenės Vyr. Komiteto buv. narys teis. Antanas Repšys daro pranešimą: "Debatinė tremtinių padėtis Vokietijoje". Ši rėta pranešimą naudinga visiems išsilausyti, kad orientuotumės tautiečių likimą sprendžiant.

Pažinsite tiesą, ir tiesa padarys jus laisvus (Jon. 8, 32). Žmogaus gyvenimas yra tiek gyvenimo vertas, kiek jis myli ir ieško tiesos. Pati žemiausia ir niekingiausia žmogaus ypatybė yra tiesos vengimas.

Mus traukia pigios tiesos. Mat, jos daug nepažįstame. Kai kurios tiesos yra mums ir labai brangios. Bet tiesa, apie kurią kalba mūsų tekstas, yra brangesnė už visą kita.

Ji reikalauja viso mūsų asmens. Ji nėra vien teorinė tiesa apie Dievą ir tikėjimą Jėzumi Kristumi. Teorinė tiesa yra galvos tiesa. Tokie tiesa turi ir vėlnias, kuris net geriau už mus pažįsta Dievo valią, o tačiau nedaro jos. Vien protinis žinojimas apie Dievą ir Jo išganymą yra sausas, šaltas ir negyvas žinojimas. Jis neįstengia pakeisti mūsų širdies ir gyvenimo. Bet gyva tiesa yra ta, kuri sužibina mūsų pakeliamą mus. Tokia tiesa yra mūsų gyvas, realus asmeninis susitikimas su Kristumi. Tai yra daugiau kaip žinojimas apie Jį. Tai yra naujas gyvenimas su Jiu. Tai yra radikalus perversmas žmogui. Jėzus sako, kad šita tiesa padarys mus laisvus. Jis turi galvą laisvą nuo nuodėmės praeikimo ir valdžios. Tu gali žinoti visus atomo skaldymo dėsnius, visas matematikos tiesas, visą krikščionių dogmatiką išsiai, bet visos šios tiesos negali sumušti tavoje nuodėmės galios. Tik kai ana tiesa įeina į žmogaus gyvenimą, sutrinka nuodėmės grandinės.

Ginai dėl tikėjimo tiesų nebūti tokie smarkūs tarp krikščionių, jeigu jie visi pažintų šią gyvą išganymo tiesą. Kol ji tebeguli mūsų knygų ar proto lentynose, tol mes nepažįstame Dievo. Mes patys negalime jos uždegti savyje. Tai gali tik Tas, kuris yra pasakęs: "Aš esu kelias, tiesa ir gyvenimas".

DANGIŠKA SVIESA! Lietuvių Krikščionių Radijo Valanda kas šeštadienį, 7:30 valandą vakare WHFC (1450 kil.) ir WEHS (FM, 97.9 meters). PASIKLAUSYKITE!

Norintiems veltui nusisime Ap. Jono Evangeliją ir kitus spaudinius. LIETUVIŲ MISIJOS DRAUGIJA, Incorporated, P. O. Box 488, Chicago 90, ILL.

Gelbėkim skėstančius brolius!

Keli tūkstančiai mūsų brolių dar pasiliko Vokietijoje vargo vargti. Šeši šimtai ūkininkų, nors ir turi kvietimus, bet negali atvažiuoti, nes nėra kas sumoka kelionės išlaidas nuo uosto iki apsigyvenimo vietos. Seneliai, ligonys, kurių tarpe keli šimtai jaunų džiovininkų, neturi jokios galimybės bet kur persikelti. Tuo tarpu Balso centras neturi jokių lėšų, o vietinių lietuvių dosnumas kas kartą mažėja.

Čikagos Balso ketvirtasis skyrius, norėdamas surinkti pirmą pagalbą daugiau lėšų, gegužės mėn. 7 d. 4 val. 30 min. po pietų Tremtinių Namuose, 2244 W. 34rd Place, ruošia poezijos, dainų ir tautinių šokių vakarą. Programos metu aktualiais klausimais kalbės buvęs Lietuvos generalinio štabo viršininkas, ministeris pirmininkas generolas Jonas Černius. Programoje dalyvaus atistas Stasys Pilka, poetė Vaičiūnienė, Gražina Tulaukaitė - Babrauskienė, Petre Orintaitė. Skautai pasirodys su nauja ir įdomia programa. Pabaigoje šokiai.

Maloniai kviečiame į parengimą atsilankyti ir tuo prisidėti prie šalpos darbo. Visas parengimo pėnas bus čia pat įteiktas Balso centro atstovui generolui J. Černiui.

Tad tenelieka nė vieno lietuvių, kuris prie to kilnaus brolių gelbėjimo darbo neprisidėtų! B. T.

Apšvietiečių kvietimas

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta" visus kviečia atsilankyti ir padėti jai atšvesti jos 43 metines.

Ši draugija yra viena iš pirmųjų moterų organizacijų, pergyvenusi įvairias perversas, bet nepasidavusi. Švietimo ir Lietuvos reikalai buvo ir bus arčiausiai apšvietiečių širdžių. Apšvietietės pagal išgales prisideda prie visų reikalaujančių paramos darbų, ypatingai finansinčių.

Norėdamas arčiau supažindinti neseniai atvykusius su organizacija, kviečiame visas ir visus atsilankyti sekmadienį, gegužės 7 d., į Lietuvių Auditoriją, 3133 So. Halsted St., 5 v. v. Programa prasidės 7 v. v. Atliks ją Čikagos Lietuvių Suvalkiečių Draugijos choras, duetas ir solistas, vadovaujant Janinos Grieg. Taip pat pasižadėdama mus palinksinti neseniai atvykęs Stasys Kalvaitis, paskambindamas keletą muzikos dalykų. Duos programą ir "Atžalyno" vaidintojai (Janina Monkiutė-Nagienė ir Jonas Kelečius). Po programos bus šokiai; gros SLA 196 kuopos orkestras. Bus vaišių ir malonus pasisvečiavimas. Kviečiame visuomenę atsilankyti. Lauksime jūsų.

Lietuvių Moterų Draugija "Apšvieta". M. Andrešiūnienė, S. Punišienė, M. Vičiūnienė, A. Daičionienė, M. Endžiūnienė, M. Petkevičienė, M. Zolpienė.

Idomus "Vilties" koncertas

Ši mėnesi "Vilties" minės savo 8 metų gyvavimo sukaktį. Ta proga Vytautas Beliajus rengia didelį koncertą, kuris truks 2 valandas, o po to bus šokiai.

Šiame koncerte pamatysite šokį, kuris turi 1000 metų amžiaus: jį šokdavo ukrainiečiai pavasario festivaly, norėdami prikelti "tėvo saulės" dvasią. Matysite ir 4 berniukų šokamą kazokų šokį su kardais, šios rūšies šokių bus ir meksikiečių. Kazokų šoky matysite Eddie Kaupą. Aplink degančią ugnį 6 stiprūs vaikinai šoks indų šokį, dabar dar šokamą Indijoje. Keletą šokių sušoks ir pats Vytautas Beliajus: modernų burmenų Yein Pwe šokį, nasidų šokį ir dūdelę, kuriuos jis parodė Civic Operos rūmuose. "Ateities" šokėjai lietuviai pademonstruos keletą gražių savo tautinių šokių. Labai nepaprastas pasirodymas bus aklyčių berniukų ir mergaičių šokėjų grupės, kurie atliks keletą sunkių tautinių šokių ir "square dances". Bus ir kitų tautų šokių. Žodžiu, programa bus nematyti įdomi.

Tad neišpasakosime visų tų šokių įvairybės. Atsilankę juos patys pamatysite. Neužmirškite: "Vilties" koncertas bus gegužės 14 d. 6 v. vak. Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. Biletus iš anksto galima gauti "Naujienų" raštinėje, 1739 So. Halsted St., arba rašyti: V. Beliajus, 1028 E. 63rd St., Chicago. N.

Pranešimas

Lietuvių organizacijoms

Neseniai Čikagoje įsisteigė TREMTINIŲ NAMAI, adresu 2244 W. 23rd Pl. (buv. Meldadžio salė), telef. VI 7-8711, kur nuolatos renkasi tremtiniai praleisti laiko ir kur daro susirinkimus jau visa eilė tiek senų, tiek naujai susikūrusių draugijų bei įvairių organizacijų.

Tremtinių Namuose neseniai yra atremontuotos 3 salės, kuriose gali tilpti labai daug žmonių ir gali vienu metu daryti suieigas bent kelios draugijos. Šiuo laiku Tremtinių Namų valdyba kreipiasi į visas lietuviškas organizacijas bei klubus ir jų narius, prašydama naudotis patalpomis. Visos salės duodamos naudojimui nemokamai ir teikiama įvairios lengvatos.

Teko nugirsti skundžiantis, kad daug lietuviškų draugijų neturinčios vietos susirinkimams bei parengimams (arba jas daro mažose patalpose). Mes nuoširdžiai kviečiame v i s u s ateiti į Tremtinių Namus — čia užteks visiems vietos ir šilumos. Tremtinių Namų Valdyba.

Čekai prašė vyriausybę iškilmingai paminėti Pilseno išlaisvinimą. Šiomis dienomis su eis lygiai penkeri metai, kai gen. Patton daliniai išlaisvino šį miestą. Komunistinė čekų valdžia uždraudė minėti Pilseno išlaisvinimą. Ji minės visos Čekoslovakijos "išlaisvinimą", atlikta sovietų armijos. Valdžia mano, kad Pilseno išlaisvinimo minėjimas pakenktų rusams.

Apšvietiečių parengimas

Ateinantį sekmadienį, gegužės 7 dieną, Lietuvių Auditorijoje, 3133 So. Halsted St. apšvietiečių svetainėje, Liet. Moterų Dr-jos "Apšvieta" minės savo keturiasdešimt trejų metų gyvavimo sukaktį ir Motinos Dieną su gražia programa, tai dienai pritaikyta. Pradžią 5 val. po pietų; vakaro programa bus atliekama 7 val.

Pirmutinę programos dalį atliks Čikagos Liet. Suvalkiečių Dr-jos choras, vedamas Janinos Grieg. Dueto dainas atliks Ona Vainauskas ir Ieva Bennet. Sol. padainuos Edmundas Vengianskas, o muzikos kūrinius skambins Stasys Kalvaitis, buv. Kauno Valst. Teatro koncertmeisteris. Dialogą suvaidins "Atžalyno" nariai.

Šokiams grieš tremtinių muzikantai, kurie svečius, mėgstamčius šokti, labai patenkina. Visuomet apšvietietės įtinka atsilankiusiems svečiams skoningai paruoštais užkandžiais. Lauksime atsilankant.

Kviečia

Apšvietiečių Komitetas.

Spitliai vėl biznyje

BRIGHTON, PARK.—Jonas ir Barbara Spitliai ir sūnus Alfonsas vėl ėmėsi automobilių ir gazolino biznio, 4050 Archer Ave. prie California Ave. Jų vieta vadinasi Archer and California Super Service, Inc. Sūnus taiso automobilius. Galima gauti visokių automobilio dalių už prieinamas kainas. Dirbtuvė atidara dieną ir naktį. Šeimininkai yra Chicago Motor Club nariai.

Ponai Spitliai penkerius metus buvo biznį pardavę, o dabar vėl sugrįžo į savo senąjį verslą. Reikalui priėjus, buvę kostumeriai ir draugai neužmirškite gerų tautiečių p. p. Spitlių gazolino stoties.

Senas Petras.

KOSTANTAS SIMONS Gv. 4334 S. Maplewood Ave.

Mirė 1950 m. gegužės 5 d., 6:40 val. ryto, sukauskas pusės amžiaus. Gimęs Lietuvoje, Šiaurės apskr., Žagarės parapijoje, Ramoškių kaime.

Amerikoje išgyveno 50 m.

Paliko nuliūdę mylima žmona Ona, pagal pirmą vyrą Gaizauskienę; pošinį Juozas Gaizauskas ir jo šeima; podukrė Ona Gaizauskaitė; brolio dukrė Matilda Čepulienė ir jos šeima; pusseserė Rakšienė, jos vyras Teddy ir jų šeima, ir kiti giminės, draugai ir pažįstami.

Priklausė Žagariečių ir Joniškių klubams. Kunas pašarvotas John F. Eudeikio koplyčioje, 4330 So. California Ave.

Laidotuvės įvyks antradienį, gegužės 9 dieną, 8:30 val. rytu iš koplyčios ir Nekalto Prasiidėjimo Panelės Šv. parapijos bažnyčia, o po gedulinių pamaldų bus nulydėtas į Šv. Kazimiero kapines.

Visi a. a. Kostanto Simons giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai kviečiami dalyvauti laidotuvėse ir suteikti jam paskutinį patarnavimą ir atsilaisvinimą. Nuliūdę lieka:

Žmona, Posūnis, Podukrė, Brolio Duktė, Pusseserė ir Giminės.

Laid. direkt. J. F. Eudeikis. Tel. Yards 7-1741.

A. PETKUS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

6812 So. Western Avenue
TELEFONAS GROVEHILL 6-0142

1410 South 50th Avenue

TELEFONAS TOWN HALL 3-2109 CICERO, ILLINOIS

KOPLYČIOS VISOSE MIESTO DALYSE

LIUDĖSIO VALANDOJ

Saukite

MAŽEIK & EVANS

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI

6845 So. Western Ave.

PROspect 6-0099

3319 Lituanica Ave.

YARDS 7-1138-1139

Tiesiogiai gyvena kitoje miesto dalyje gyvena koplyčių netoliese Jūsų namų

John F. Eudeikis

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

AMBULANCE DIENĄ IR NAKTĮ

4605-07 SO. HERMITAGE AVE.

Visi Tel. YARDS 7-1741-1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVE.

Telefonas LaFayette 3-0727

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mūsų radio programai šeštadieniais 9:15 ryto. W. G. E. S. 1390 k.

NARIAI

Chicagos
Lietuvių
Direktorių
Asociacijos

AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 LITUANICA AVENUE

Phone YARDS 7-4908

PETRAS P. GURSKIS

659 WEST 18th STREET

TEL.: SEELEY 3-5711

ALFRED VASATTIS

1446 SO. 50th AVE.

CICERO, ILL.

Tel. OLYMPIC 2-1003

J. LIULEVIČIUS

4348 SO. CALIFORNIA AVENUE Phone LAFAYETTE 3-3572

P. J. RIDIKAS

3354 SO. HALSTED STREET

710 WEST 18th STREET

Telephone YARDS 7-1911

LEONARDAS A. EZERSKIS

1646 WEST 46th STREET

Phone YARDS 7-0781

LACHAWICZ IR SUNUS

TEL.: VIRGINIA 7-6672 and 6673

2314 WEST 23rd PLACE

10756 SO. MICHIGAN AVE.

L. BUKAUSKAS

10821 SO. MICHIGAN AVENUE

Phone PULLMAN 5-9661

URBA Gėlės Mylintiems, Vestuvėms, Bankietams, Laidotuvėms, Pasaulyje. **GELININKAS** 4180 Archer Avenue Phone: LA 3-5800 arba 3-5870

LOVEIKIS Siunčiam Gėles Telegramu ir Visas Pasaulio Dalis. **KVIETININKAS** Gėlės Vestuvėms, Bankietams ir Pagrabams. 3316 SO. HALSTED ST. Tel. YARDS 7-7308

GUŽAUSKU BEVERLY HILLS GELINČIA Gražiausios gėlės dėl vestuvių, bankietų, laidotuvės ir dėl kitų visokių papuošimų. 6901 SO. WENTWORTH AVE. Telef.: ST 3-2454 ir HU 3-2224

GELININKAS (PUTRAMENTAS) Linksnumo ar liūdesio valandose Gražiausios Gėlės ir Vainikai. Reikale pašaukt: atvyksim į jūsų namus su vainikų paveikslais išsirinkt. **ROY R. PETRO** (Putramentas) 5519 S. Harlem Ave. Reliance 5-0763 Portsmouth 7-9020.

Pirkite iš Lietuviškos Paminklų Dirbtuvės

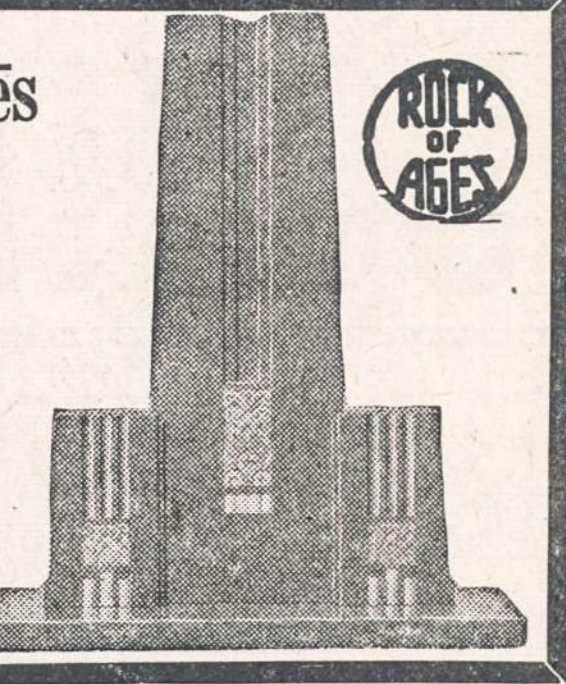
Dabar yra tinkamas laikas užsisakyti gražų paminklą arba koplyčią (Mausoleum) ant savo mylimo asmens kapo tiesiai iš mūsų paminklų dirbtuvės.

BITTIN IR KAMENSKY ekspertų darbas yra paremtas 45 metų patyrimu. Mūsų paminklų dirbtuvė yra atdara visuomet

PAMINKLUS PRISTATOME Į VISAS KAPINES ARTI AR TOLI

Bittin and Kamensky Monument Works

3938 W. 111th Street — Tel.: BEverly 8-0005

GRAZI TU, MANO BRANGIOJI TĖVYNĖ

Nedidelė mūsų šalis Lietuva. Negalim pasigirti dideliais plotais, žemės turtais, milijoniniais miestais, aukštais, dangų remiančiais kalnais, neišbrendamais miškais. Bet niekas lietuvių neįtikins, kad pasaulyje yra kur nors gražesnis kampelis, kaip Lietuva. Poetas vysk. Antanas Baranuskas savo "Anykščių šilėlyje" davė tik vieną mažą Lietuvos šalies iškarpe. O kiek ten grožio. Kiek mūsų šalies grožio atskleidžia Maironis "Pavasario balsuose", Krėvė "Dainavos šalies senų žmonių padavimų" ir kiti poetai bei rašytojai savo raštuose.

Daugelis iš mūsų esame matę svetimas šalis; išvažinėję svetimas kelias; išvaikščioję svetimus miestus; išlaipioję, skaitomus pasaulyje gražiausius kalnus — Alpes, bet mūsų sapnuose ir svajonėse neišdildomai pasiliko visuomet spindinčiai graži Lietuva. Ir spindimose šalyse lietuvis radęs kur panašų kampelį kaip Lietuvoj, neužjoms nusišyps, ir jo lūpos pačios ištaria: "Gražu, kaip Lietuvoj."

Tik pasidairykite: Ar rasiame kur gražesnę vietelę, kaip Zarasų apylinkės. Šimtai ežerų, ežerėlių, su neišpasakyto grožio salomis ir įlankomis, kaip sidabro veidrodžiai tviska, kuriuose atsispindi šilų, pušynų ir sodų šešėliai. Kurie dieną ir naktį skamba įvairiais paukščių balsais. Čia pempės sveikina, čia perkūno ožėlis mekena, ten gegutė mergelės laimę lemia... O artojas išvares barą, ar šienpūvis pradalgį nusišluosto prakaitą; rodos išvargęs, bet nusišypso vydučių sveikinamas, paglosto juodberius ir toks ramus, lyg saulės spindulius pripildytą pilną širdimi tęsia savo darbą.

O Nemunas... Kąžkoks žymus svetimšalis, pavaziavęs garlaiviu ir stebėjęs Nemuno krantus su stūksančiais pilialkalniais, pilių griuvėsiais, bažnytkaimiais, sodydom ir miškeliais, pasakė: "Tai puikus paveikslas auksiniuose rėmuose." Tokių paveikslų pilna Lietuva. Neris, Nevėžis, Šešupė, Šventoji, Trakai, Panerių kalvos, pagaliau Lietuvos pajūris: Palanga, saulėtoji Nėringa ne tik mūsų pačių, bet ir svetimųjų išgarbinto grožio.

Tik tokioj gražioj šaly ir žmogaus būdas bei papročiai galėjo susiformuoti grožiu. Kur rasi tiek daug, tokių gražių papročių ir dainų, kaip Lietuvoj. Tau visuomet ir visi dainuoja. Dainuoja piemens dainą ganydami, dainuoja vyrai iš lauko grįždami, dainuoja merginoms šieną vartydamos. O tylų vasaros vakarą, po karštos dienos darbų tik pasiklausyk. Tolumoj, kaip tylūs vargonai suskamba jaunimo sutartinė, o jai tuoj atsiliepia kito, trečio kaimo jaunimas. Ar rasi kur kraštą turintį tiek daug gražiausių papročių, kuriuos atžymi visus gyvenimo pasireiškimus, kaip: vestuves, krikštynas, pabaigtuves, įvairias šventes ir t.t. Ar rasi kur žmogų su tokia meile stebintį savo aplinkumą. Okininkas, sugrūbusia nuo darbo ranka taip švelniai glosto javų varpas, lyg jisai liestų švelnius kūdikio plaukelius. Kaip ramiai jo žvilgsnis seka švelnais vėjelio siūbuojamus laukus, vyšniom, lyg rubiniais bičių dūzgime paskendusį sodą, rados deimantais spindinčias pievas. Ne trumpam straipsneliui apimti visą Lietuvos grožį. Jo viso neišsėmė nė gausūs poetai, rašytojai raštai. Jis visiems laikams liks neišsėmiamas kūrybos šaltinis. O norint Lietuvos grožį pamatyti jį visur matysi: ir girgždančioj šulinio svirtyje, ir pakelėj stovinciam kryžiuje, ir Velykų ryto procesijoje, ir Sekminių rytą pargena-

mosė vainikuotose karvėse, ir basoje mergaitėje per rasotą pievą nešančioje broliui pusryčius ir...

Pagaliau daug priklauso ir nuo žmogaus. Vienam labiau patinka miesto triukšmas, rėkiančios reklamos, o kitam židnijos pievos; vienam fabriko triukšmas, o kitam skambanti dalgiai. Poetas Adomas Mickevičius yra pasakęs, kad Lietuvą brangia mano tėvynė tik tas pilnai įvertins, kas jos netekęs. Bet ir jos netekę ne visi vienai tą netekimą jaučia. Vieni labiau pasigenda savo šiočio ar tokio netekto turto, kiti — tėvynės. Iš kai kurių seniau atvykusių tenka girdėti nusistebėjimų kada kalbi apie Lietuvos grožį ar gėrį. Esą ten reikėję ir kiaušes ganyti, ir jas šerti, ir po purvyną braidyti. Nesistebėkite. Pav. aš iš septynių metų kiaušius ganyti neprisimenu to piemens vargo, o prisimenu tik pakelėj augančius gluosnius, pilnus paukščių ir riešutų krūmus, vaisiais lūžtančius ir medum kvėpiančius sodus ir tėviškės sidabrinį ežerą, kuriame benardydami kaip ančiukai, bemėtydami bučius ir beieškodami laukinių ančių kiaušinių praleisdavome karštąsias vasaros dienas. Tai vaikystė. O jaunystė! Ką čia ir kalbėti...

Kai kas pasakys: tą viską, apie ką tamsta kalbi, visur galima rasti. Kad ir čia yra ir vyšnių sodai ir rasotos pievos ir siūbuojančių javų laukai. Taip. Kai ką gali rasti, bet viskas kitaip, viskas kitame fone, nelietuviška. Debesėliai, rodos, tokie patys, bet kada jie slenka pro tėviškės gandrulįdį jie atrodo savi, lietuviški, o kada pro fabriko kaminus vėl kitokie — svetimi.

Iš seniau atvykusių teko girdėti, kaip jie čia atvykę ilgėjosi tėvynės, kaip jautėsi laikini ir metai po metų svajoję grįžti. Daug jų ir grįžo. Pasilikusiems metai slinko, Lietuvos vaizdai bluko, priprato. Čia susikūrė nauja gyvenimą. Apsivedė, užaugino vaikus. Na ir ką. Lietuva liko toli. Pagaliau daug kas iš jų laisvos Lietuvos ir nematė. Ir mums kartais jie pasako: palaukite, pri-

prasit. Lig. rūsioje ir nematė site grįžti. Aš manau, kad bus visokių. Kas vertina tik materialę pusę ir jei jam čia pasiseks medžiaginiais neblogoi įsikurti, tas gal ir negrįš. Bet daugumai mūsų pergrazi mūsų šalis, kad galėtume ją užmiršti. Per brangus tas kraštas ir ta mūs pačių krauju ir pastangomis sukurta nepriklausomybė, kad jos galėtume kada nors išsivadėti. Per ryškūs pasilikusiųjų mūsų mylimųjų ir artimųjų veidai, kad juos galėtume kada nors užmiršti. Pagaliau ir senai čia atvykę lietuviai, kaip jie bekalbėtų, o ta savo krašto meilė ir ilgesys pasilikęs jų širdyse, nors gal kiek ir prigesęs. Kitaip mes nematytume tiek aukto, tiek rūpesčio ir tiek pastangų dedamų visam tam, kas priklauso gražiajai mūsų tėvynei. Jie myli lygiai savo senąją tėvynę, kaip ir naują atvykę, bet jie lygiai pamilę yra ir savo naująją tėvynę. O Amerika netuščiai vadinama antrąją mūsų tėvynę. Kaip caro priešpados laikais, taip ir dabartinėje mūsų tautos baishojoje nelaimėje lietuvis čia randa malonia prieglaudą, globą ir laisvę. Mes daug ką čia radome naują, gera. Kai kas mus net nustebino, bet mūsų svajonės pasiliko kenčiančioje tėvyneje. Jei mums bus lemta pasilikti čia, mes su šia šalimi suaugsimė, jį pamilsime, bet jei susidarys sąlygos grįžti, tai sugrįžę su malonumu prisiminsime laisvąją, svingingą šalį ir tos pačios motinos vaikus, mūsų brolius, senuosius Amerikos lietuvis.

—Pijus Venclova

Tremtinių dantų gydytojų dėmesiui

Visi tremtiniai dantų gydytojai, gyvenantys Illinois valstybėje, prašomi iki gegužės 7 d. pristatyti diplomą nuorašą ir diplomą vertimą į anglų kalbą. Jis reikalingas ryšium su pastangomis įgyti teises.

Diplomai bus priimami gegužės 6 d. nuo 2 iki 6 val. popiet pas dantų gydytoją O. Jokubienę, 3225 S. Green St., telef. CALumet 5-7352; gegužės 7 d. pas dantų gydytoją K. Rudaitę, 837 W. 72nd St., telefonas ABERdeen 4-7965.

—Tremtinių Dantų Gydytojų Valdyba.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE JŲSU INSULIACIJOS PROBLEMĄ. DABAR YRA LAIKAS ĮRENGTI SAVO NAMĄ ŽIEMAI.

MES TURIME ISDIRBTA REPUTACIJĄ PILNO PASIRINKIMO A-1 RŪŠIES STAKO LENTŲ IR NAMAMS MATERIOLŲ.

CARR - MOODY LUMBER COMPANY

3039 So. Halsted Street Tel. Victory 2-1272 STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMAI.

Ar Jūsų Inkstai Gerai Veikia?

Inkstai prašalina iš organizmo rūgštis ir nereikalingą šlapimą. Jei jie netvarko, nuodinga medžiaga kelia kūrę ir jūsų kraują. Jei turite sunkumo nusišlapinti, jei naktis dažnai turi kelis, jei galva svaigsta, nugarą skauda, jaučiate nuovargį, jei jūsų paakai patinę, vartokite ZOLIŲ ARBATA SANTAS NO. 101. Kaina \$1.10 su pristatymu. Mūsų žolių arbata yra ekspertų sudaryta remiantis ilgą metų patyrimu. Užsakymus su pinigais adresuokite taip: SANTAS HERBS, DEPT. N 1125 MILWAUKEE AVE. CHICAGO 22, ILL.

NELAUKITE — RYTOJ GALI BUTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimė išituks, nelūšite jokių nemalonumų. "Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043 Telefonas Central 6-5208 Generaliai Agentai Šių Kompanijų: COLUMBIA INSURANCE COMPANY PEARL ASSURANCE COMPANY LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO. MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO. MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Apie Ištikimybės dienos minėjimą

Pereitą šeštadienį Ištikimybės dienos minėjimas, surengtas miesto centre (Michigan bulvare Chicagoje), paliko gražių įspūdžių. Ypač lietuvių paradą atkreipė svetimtaučių dėmesį. Lietuviai pasirodė ne tik skaitlingi, bet ir jų nešami plakatai buvo reikšmingi. Anglų spaudos atstovai fotografavo maršuojančias grupes. Vieną nuotrauką išspausdino "Herald-American", kurioj vaizduoja lietuvių tautinuos drabužiuose nešančias gulsčią Lietuvos vėliavą. Antroji grupė seka su plakatu: "Communism Enslaves Nations". Ši nuotrauka išspausdinta "Naujienu" gegužės 3 d. numerio pirmame puslapyje.

Prie Balbo Drive parādą priėmė Iliojaus gubernatorius Adlai Stevenson, mēras Kennelly, kardinolo Stritch atstovas ir k. Lietuvių parado sektorių priėmė Lietuvos konsulas Dr. Petras Daužvardis. Visi jie pasveikino maršuojančias grupes.

Šis ištikimybės dienos paradas buvo išpėjimas komunistams, kad JAV piliečiai yra vieningi, gina ir gins savo demokratiją ir kovos prieš kiekvieną priešą, kuris bandytų putli. Į talką atėjusieji lietuviai tremtiniai kaip tik ir parodė, kaip

jie brangina laisvę. Jie dar nėra Amerikos piliečiai, bet savo nuoširdumą ir pasiryžimą kovoti už savo Tėvynės ir visos žmonijos laisvę, parodė Ištikimybės dienos parade.

Šepety.

Linksmoji našlė jau Čikagoje

Pagaliau po sunkaus darbo, "Pirmyn" choras jau parengė "Linksmąją našlę" scenai. Šis puikus muzikalis kūriny bus pateiktas šį sekmadienį, gegužės 7 d., Sokolų svetainėje, 2337 So. Kedzie Ave. "Linksmojoje našlėje" dalyvauja tiek senesnieji, tiek ir jaunesnieji vaidintojai: Al. Brazis, Ona Skeverūtė (Stephens), Vanda Zabela, Jonas Dambro, Antanas Peškys, Albertas Snarskis, Valentinas Liorentas, Vytautas Lapinskas ir kiti ir visas "Pirmyn" choras, kuris kuone visas susideda iš čia augusio patriotinio jaunimo, kuris ir sunkiai dirbdamas aukojasi lietuvių kultūriniam gyvenimui.

Kviečiami seni ir jauni atsilankyti į spektaklį ir pamatyti tą "Linksmąją našlę", kuri žavės visus, ir kartu paremti tuos meno mėgėjus, kurie aukojasi visų mūsų, lietuvių, labui. X. Š.

AUKSTA KOKYBĖ — ŽEMA KAINA

Per U. S. pašta stuntiniai ir visa Europa, išskyrus S. S. R. S. Užsakymai rašyti AISKIAI sunėjo ir gavėjo adresą, pakieto numeri ir jo kaina. STANDARTINIAI PAKETAI:

2 sv. dešros Salami	Nr. 1	1 sv. kiau. taukų	Nr. 6
2 sv. kiau. taukų	\$6.10	1 sv. rūkytų lašinių	
2 sv. maltos kavos pup.		1 sv. maltos kavos pup.	
(skardinėse po 1 sv.)		(skardinėje)	
2 sv. cukraus		1 sv. cukraus	\$4.45
1 sv. džiov. vaisių.		1 sv. pien. šokolado	
		(pytelėmis)	
2 sv. rūkytų lašinių	Nr. 2	1 sv. arbatos (Lipton)	
1 sv. kiau. taukų		1 sv. džiov. vaisių	
2 sv. maltos kavos pup.	\$5.65	2 sv. rūkytų lašinių	
(skardinėse po 1 sv.)		1 sv. kiau. taukų	
1 sv. arbatos (Lipton)		1 sv. ryžių	
1 sv. pien. šokolado		5 sv. kviet. miltų	Nr. 7
(pytelėmis)		5 sv. cukraus	\$6.75
2 sv. cukraus		1 sv. deg. kavos pup.	
2 sv. kiau. taukų		1 sv. arbatos (Lipton)	
		1 sv. razinkų	
2 sv. maltos kavos pup.	Nr. 3	1 sv. džiov. vaisių	
(skardinėse po 1 sv.)		3 sv. kiau. taukų	Nr. 8
1 sv. kakao	\$5.30	5 sv. kviet. miltų	
1 sv. arbatos (Lipton)		5 sv. cukraus	
1 sv. džiov. vaisių		2 sv. deg. kavos pup.	
2 sv. cukraus		1 sv. razinkų	
2 sv. kiau. taukų		1 sv. džiovintų vaisių	
		5 sv. kiau. taukų	Nr. 9
2 sv. rūkytų lašinių	Nr. 4	5 sv. maltos kavos pup.	\$6.00
1 sv. deg. kavos pup.		1 sv. maltos kavos pup.	
1 sv. arbatos (Lipton)	\$5.95	(skardinėje)	
3 gab. tualet. muilo		1 sv. pien. šokolado	
		(pytelėmis)	
1 sv. maltos kavos pup.	Nr. 5	4 sv. kiau. taukų	Nr. 10
(skardinėje)		4 sv. maltos kavos pup.	\$7.10
1 sv. kakao		(skardinėse po 1 sv.)	
1 sv. arbatos (Lipton)		2 sv. pien. šokolado	
1 sv. džiov. vaisių		(pytelėmis)	
1 sv. alyvos (Mazola)		10 sv. kiau. taukų	Nr. 11
		4 sv. maltos kavos pup.	\$7.10
		(skardinėse po 1 sv.)	
Nr. 12	\$5.95		
18 sv. kiau. taukų			

Ruošiamo INDIVIDUALUS maisto paketus DIDESNI KIEKIAI — PIGESNĖ KAINA. Vaistai: penicilinas ir kt. Pinigai ir visus Europos kraštus. Atsiskauskite mūsų kurso. REIKALAUKITE KAINORAŠČIŲ! HONEST AID, Reg'd 456 WEST 63rd STREET, CHICAGO 21, ILLINOIS. Telefonas: WENTworth 6-4107

STANDARD FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Namų Paskolos Už Žemą Nuošimtį

TAUPLYK SAUGIAI... mes per 41 metus visiems išmokėjome ant pareikalavimo

Turtas virš 25 milijonų dolerių. Atsargos fondas virš 2 1/4 milijonų. U. S. Government Securities ir cash virš 12 milijonų.

CHICAGO STIPRIAUSIA TAUPYMO ISTAIGA Narys Federal Savings and Loan Ins. Corp.

JUSTIN MACKIEWICH, PRESIDENT IR MGR.

4192 Archer Avenue Chicago 32, Illinois. TELEFONAS: VIRGINIA 7-1141.

OFISO VALANDOS: Kasdien nuo 9 iki 4. Trečiadieniais nuo 9 iki 12 diena, Ketvirtad. nuo 9 iki 8 vakare.

Tel. Virginia 7-6583

DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2201 West 22nd Street
Valandos nuo 1-3 ir 7-8
Seredomis ir nedėl. uždaryta
Subatomis nuo 1-3.
Rez. 3241 W. 66th Place
Phone REPUBLIC 7-7868

DR. Z. DANILEVIČIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
atidarys ofisą
10748 SO. MICHIGAN AVENUE
Tel. WATERfall 8-3060
Pirma kasdien nuo 1-4 val. popiet ir nuo 7-9 val. vak., išskiriant šeštadienį ir sekm. Šešt. pagal susitarimo. Rezidencija: 10838 So. Wabash Ave. Tel. COMmodore 4-1187

Ofiso Tel. VIRGINIA 7-0036
Rezidencijos telefonas
EVERly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 v. vakaro
Šeštadieniais nuo 2 iki 4 po pietų
Trečiadieniais pagal sutartį.

DR. I. E. MAKAR
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
11750 So. Parnell Ave.
VALANDOS: nuo 2-4 ir 6-8
Tel.: PULLman 5-8277

A. Montvid, M. D.
West Town State Bank Bldg.
2400 WEST MADISON ST.
Val.: 1 iki 3 popiet; 6 iki 8 vak.
Telefonas: SEeley 3-7330
Namų tel. BRUNswick 8-0597

DR. STRIKOL
Gydytojas ir Chirurgas
Ofisas 4645 SO. ASHLAND AVE.
Ofiso valandos: nuo 2-4 ir 6-8; Ser., Sub. ir Ned. tik pagal sutartį
Ofiso Telefonas YARDS 7-4787
Namų Tel. PROspect 6-1930
Jei neatsiliepys viršutiniai telefonai, Saukite Midway 3-0001

DR. C. Z. VEZEL'IS
DANTISTAS
4645 So. Ashland Ave.
arti 47th Street
Telefonas YARDS 7-2246
Valandos: nuo 9 iki 8 val. vakaro.
Seredoj pagal sutartį.

DR. BRUNO J. ZUBRICK'AS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2951 WEST 63rd STREET
(netoli Sacramento Ave.)
VALANDOS: 2-4 popiet ir 7-9 vakaro, trečiadieniais ir sekmadieniais pagal susitarimą.
Telefonas HEEmlock 4-7899
Namų Tel. HUNtop 5-2557

DR. PETER T. BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
6757 So. Western Ave.
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas HEEmlock 4-5849
Rezidencija HEEmlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Antrad., Ketvirtad. ir Penktad. 1:30-4; 7-9 vakaro
Treč. ir Šeštad. tikta susitarus.

DR. B. C. BRUZAS
DANTISTAS
VALANDOS: 10 iki 8.
Trečiadieniais tik susitarus
4003 Archer Avenue
Truputį ir rytus nuo California
Tel. YARDS 7-7772

Ofiso tel.: YARDS 7-1166
Rezid. tel.: DANube 6-1126
DR. J. GUDAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
756 W. 35th Street
Kampas Halsted ir 35th gatvės.
Valandos: 1-4 p. p. ir 6:30-8:30 val. kasdien. Atidaryta trečiadieniais ir seštadieniais; ketvirtad. ir penktad. tik anksčiau susitarus.
Rezid.: 3247 So. Emerald Avenue

DR. A. JENKINS
PHYSICIAN AND SURGEON
(Lietuvis Gydytojas)
2500 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 2-4 p. p. ir 7:30-9 vak. Šeštad. nuo 2-4 p. p. Trečiad. ir Sekm. uždaryta
Ofiso Tel.: PROspect 6-3838
Resid. Tel.: VIRGINIA 7-2421

Ofiso ir Namų Tel. RELiance 5-1811
DR. WALTER J. KIRSTUK
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
(Lietuvis Gydytojas)
3925 W. 59th Street
(Prie Pulaski Road)
VALANDOS: 2-4 popiet, 6:30-8:30 vakarais. Trečiadienį pagal sutartį.

DR. J. MOCKUS
DANTISTAS
7550 So. Halsted St.
Tel. HUDson 3-2096
OFISO VALANDOS:
10:00-12; 2-5; 6:30-8
Trečiadienį uždarytas
Antradienį ir šeštad. vak. uždaryta.

DR. EDWARD B. MURASKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Ofisas:
5452 So. Kedzie Ave.
VALANDOS: 1 iki 4 ir 7 iki 9 kasdien, išskiriant treč., šešt. 2 iki 4. Ofiso Telefonas: GROvehill 6-1321
Rezid. Telefonas: HEEmlock 4-5532

Emerg. Tel. KEedzie 3-2863

Dr. Emily V. Krukas
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4146 Archer Avenue
CHICAGO, ILL.
Tel. LAFayette 3-3210
Val.: pirm., antrad., ketv. 12-2:30
6-9 vak., penkt. ir šešt. 12-2:30
6234 Archer Road
ARGO, ILL.
Tel. SUMMIT 1580

Val.: pirm., antr., ir ketv. 3-5 v. v. trečiad. penkt. ir šeštad. 3-8 v. v.

Daktarai Žilvičiai
GYDYTOJAS IR DANTISTAS
3246 So. Halsted Street
Telefonas CALumet 5-7358

KITATAUČIAI DAKTARAI

Dr. Charles Segal
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4740 So. Ashland Ave.
(2-ros lubos)
Ofiso Telefonas YARDS 7-0554
Jei neatsiliepia saukite—
Res. Tel.: Midway 3-2880
OFISO VALANDOS:
Nuo 10 iki 12 val. ryto, nuo 2 iki 4 val. popiet ir nuo 7 iki 8:30 vak. Sekmadienį nuo 10 v. iki 12 dienos

NUO UZSISENEJUSIŲ, ATVIRŲ SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ IR ODOŠ LIGŲ

Tie, kurie kenčia nuo SENU, AIVIRŲ IR SKAUDŽIŲ ŽAIZDŲ, tie negali ramiai sėdėti ir naktimis miegoti, nes jų užsiseņėjusios žaizdos niešni ir skauda. Kad pašalinti tą niežėjimą ir skaudėjimą senų, atvirų ir skaudžių žaizdų, uždeikite LEGULO Ointment. Jų gydymo s ypatybės palengvins jūsų skaudėjimą ir galėsiai ramiai miegoti naktį. Vartokite jas taipgi nuo skaudžių nudegimų. Jos taipgi pašalina niežėjimą ligos, vadinamos PSORIA-SIS. Taipgi pašalina perstėjimą ligos, vadinamos ATHLETE'S FOOT, sustabdo džiūvimą odos ir perpyšimą tarpinčių. Jos yra tinkamos vartoti nuo džiūstančios ir suskilusios odos, jos yra geros gydulės nuo visų išviršinių odos ligų. LEGULO Ointment suteiks jums pagalbą nuo nuvargusių, perstamų ir niežintųjų kojų. Legulo Ointment yra parduodamas po 75c., \$1.25 ir \$3.50. Pirkite vaistines Čikagoje ir apylinkėse arba atsiskaitę money order į: LEGULO, Department J, 4847 W. 14th St. Cicero 50, Ill.

CONRAD

FOTOGRAFAS
Studija įrengta pirmos rūšies su moderniomis užlaido-mis ir Hollywood'e šviesomis. DARBAS garantuotas.
414 W. 63rd ST.
Tel. EN. 4-5883-40

GERIAUSIA PIRKTI NAMAMS BALDUS

— IS —
PROGRESS
LIETUVIŲ BENDROVĖS
KRAUTUVIŲ

PEČIAI, SALDYTUVAI, TELE-VIZIJOS APARATAI, SKALBIA-MOS MASINOS, BALDAI, MAT-RACAI, KILIMAI, LOVOS IR VAIKŲ BALDAI.

Didžiausias Pasirinkimas MAZIAUSIOS KAINOS Lengviausi Išmokėjimai Baldai Padaromi Pagal Užsakymą

PROGRESS FURNITURE CO

4183 ARCHER AVE.
Tel. LAFayette 3-3171
3224 SO. HALSTED ST.
Tel. Victory 2-4226
CHICAGO, ILL.

Leidžiame lietuviškas radio programas antradieniais 7:30 valanda vakare iš stoties WGES.

SOPHIE BARCUS

RADIO VALANDA 17-ti METAI

IS STOTIES W. G. E. S. 1390 kil.

Kasdien nuo 8:45 val. ryto iki 9:30 val. ryto Lietuviškos Vakarškos kas pirmadienį (14-ti metal) nuo 7 v. iki 8 v. vakare. Eile reikalu skambinkite: REPUBLIC 7-4807

7-NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. — ŠEŠTADIEN, GEGUŽĖS 6, 1950

ŽINOTINA IR ĮSIDĖMĖTINA

1913 m. savaitraštis "Pirmyn" Nr. 4 darbininkų gegužės 1 d. šventės proga įžanginiame straipsnyje "Darbininkai, švęskite pirmąjį gegužės" rašė, kad viso civilizauto pasaulio darbininkai vienisia, kad plačiai paskelbtų darbininkijos idealus, jų reikalavimus dabartinei visuomenei. Toliau straipsnio autorius kviečia visus darbininkus būditi savo reikalų sargyboje, tą dieną švęsti ir viešai parėikšti protestus prieš ginklavinęsi.

1916 m. lietuvių socialistų organas Amerikoje savaitraštis "Kova" Nr. 17 d. str. "Gegužės šventė" rašo, "kad tu metų gegužės šventę turi ypatingos reikšmės, nes didesnįjį pasaulio dalyje siaučia karas." Toliau to straipsnio autorius P. Grigaitis sako, kad tik socializmo judėjimas buvo ir tebėra rimtas karo priešinys. Esą, dar prieš dešimt metų socialistai tą karą išpranašavo ir be paliovos persergėjo nuo jo pasaulį.

Straipsnis baigiamas šiais žodžiais: "Darbininkų šventė yra kitokia negu visos kitos šventės. Ji yra ne poilsio ir džiaugsmo diena, bet — kovos ir darbo, darbo savo klasės ir visos žmonijos labui."

1893 m. gegužės 1 d. darbininkų šventė buvo švenčiama pirmą kartą Lietuvos sostinėje Vilniuje.

1896 m. gegužės 1 d. įvyko Lietuvoje darbininkų atstovų suvažiavimas, kuris priėmė ir paskelbė pirmą Lietuvos socialdemokratų partijos programą.

1902 m. gegužės 1 d. Vilniaus miesto darbininkai demonstravo savo vienybės šventę minėdami. Rytą dieną rusų caro policija darbininkus suimė ir skaudžiai juos plakė lazdomis ir nagaikomis. To pačio mėnesio 20 d. I. Lekertas pašovė Vilniaus gubernatorių už darbininkų plakiimą.

1906 m. gegužės 3 d. išėjo Lietuvos socialdemokratų legalaus laikraščio "Naujoji Gdynė" pirmas numeris.

1856 m. gegužės 3 d. Robliuose, Panemunėlio valsčiuje, gimė Liūda Nitaitė-Didžiulienė, mirusi 1925 m. spalio 25 d. Griežionėliuose.

Nitaitė-Didžiulienė žmonos slapyvardžiu bendradarbiavo spaudos draudimo metais. "Varpe", vėliau "Lietuvių Kraštyje" ir kituose laikraščiuose. Ji parašė daug trumpųjų dalykelių, be to, parašė ir išleido įdomiai parašytus savo atsiminimus iš spaudos draudimo laikų.

1871 m. gegužės 3 d. Dargaičiuose, Pašvintinio valsčiuje, gimė Vincas Čepinskis, miręs 1940 m. rugpjūčio 22 d. Kaune.

Prof. Vincas Čepinskis Lietuvoje buvo žinomas kaip žymus fizikas, universitetui išleisęs fizikos kurso veikalą. Lietuvos darbo žmonės jį taip pat žinojo kaip politiką, socialdemokratų veikėją, Lietuvos seimo atstovą. Seime jis pasakė daug gražių, sąjonių pilnų, turinčių kalbų. Vincas Čepinskis buvo visų pažiūrų žmonių giliai gerbiamas kaip didelis tolerantas. Jis uoliai bendradarbiavo demokratiniuose spaudose, įvairiais klausimais ten daug gražių minčių pabėrdamas. Prof. Vincas Čepinskis kelis metus buvo Vytauto D. Universiteto rektoriumi Kaune.

1880 m. gegužės 5 d. Telšiuose gimė Antanas Graurokas. Antanas Graurokas bendra-

darbiavo "Varpe", "Ukininke", "Naujoje Gdynėje" ir kituose laikraščiuose. Jis parašė keletą darbų iš technikos srities, kurį laiką buvo Kauno miesto burmistras.

1931 m. gegužės 6 d. buvo pratesta penkiems metams Lietuvos ir Sovietų Sąjungos sutartis, kuri buvo sudaryta 1926 m. spalio 27 d.

Visas ankščiau ir dar vėliau pasirašytas karo nepuolimo ir tarpusavio, pagalbos sutartis tarp Lietuvos Vyriausybės ir Sovietų Sąjungos, Sovietų Sąjungos vyriausybės sulaužė, 1940 metais birželio 15 d. brutaliai Lietuvą okupuodama. Okupacijai Sovietų Sąjungos vyriausybė jokios rimtos prieštasties neturėdama, įteikė Lietuvai melu pagrįstą ultimatumą ir, nepaisant, kad Sovietų Sąjungos reikalavimai buvo pabotti, raudonoji armija užėmė Lietuvą.

1904 m. gegužės 7 d. caro valdžia Lietuvos žmonių sukilimo akivaizdoje panaikino lietuvių spaudos draudimą.

1924 m. gegužės 8 d. Paryžiuje buvo pasirašyta vadinamoji Klaipėdos krašto konvencija.

1905 m. gegužės 9 d. Philadelphiaje išėjo lietuvių socialistų sąjungos Amerikoje savaitraštis "Kova".

"Kovos" žymesniais bendradarbiais buvo: J. Baltrušaitis, adv. F. J. Bagočius, P. Galskis, P. Grigaitis, J. Grinius, adv. K. Gugis, C. A. Herman, A. Petraitis, J. S. Prūsėlaitis, L. Prūsėka, Raciūtė-Herman, J. Ramanauskas, J. Rėda-Zalanskas, J. V. Stalioraitis, J. Smelstoriū, J. Stasiulevičius, St. Strazdas, J. O. Širvydas, K. Liutkus, St. Michelsonas, Merkinės Vaidyla (slapyvardis), V. Jakštys, K. Vidikas, Vardūnas, J. Neviackas, Klinga, A. Zymentas ir daugelis kitų.

Pirmame savo gyvavimo dešimtmetyje "Kova" susilaukė iki 7,500 skaitytojų.

ISRINKS GERIAUSIUS MOKINIUS

Iš 55 Čikagos viešųjų mokyklų yra parinkti 99 geriausių mokinių, iš kurių manoma konkurse išrinkti 11. Jiems bus duodamos stipendijos. Čikagos universitetų bei aukštųjų mokyklų atstovai šiuos mokinius apklausinė, turės su jais interview.

NEISLEIDŽIA UŽSIENIN ATOMO SPECIALISTO

Čikagietis, 28 metų atomo tyrinėtojas E. M. Corson norėjo vykti į Paryžių, kur jis turėjęs skaityti Prancūzijos mokslų akademijoje paskaitas. Bet Valstybės Departamentas jam nedavė vizos, nes tai "nesutinka su tautos interesais".

Corson ankščiau yra užsistojęs už nuteistųjų britų atomo specialistą Dr. Fuchs, išdavusį sovietams atomo paslaptis.

DEMOKRATAMS 75% DAUGIAU BALSŲ

Per bal. 11 dienos pirminius balsavimus demokratų kandidatai be varžovų (konkurentų) laimėjo 75% daugiau balsų negu respublikonų.

Prieš karą į Japoniją plaukė geležies laužas, o ketvirtadienį į Baltimore uostą atplaukė laivas su geležies laužu iš Japonijos. Jis atvežė supiaustytas japonų kanuoles ir karo laivų dalis.

Ketvirtadienį sovietų pasienio sargai ir vėl pradėjo kabinti prieš Berlyną ir iš Berlyno važiuojančių sunkvežimių.

Kalbės verslininkams

Ilinojaus Lithuanian Chamber of Commerce susirinkime

GEN. JONAS ČERNIUS

Trečiadienį, gegužės 10 d., 8 val. vakare Dariaus ir Girėno namų salėje įvyksta Lithuanian Chamber of Commerce Ilinojaus skyriaus narių susirinkimas. Šiame susirinkime bus aptarti gegužės 28 d. Čikagoje įvykstantios Amerikos lietuvių ekonominės konferencijos paruošiamieji darbai. Į konferenciją rengiasi atvykti daug svečių iš kitų Amerikos miestų, tad Čikagos lietuviams verslininkams tenka pareišką tinkamą organizuoti jų priėmimą. Taip pat bus padaryti pranešimai apie Chamber of Commerce po konferencijos vakare rengiamą metinį banketą Bismarck viešbutyje. Dauguma vietų bankete jau rezervuotos. Todėl kas nori bankete dalyvauti, turi paskubėti įsigyti kvietimą, nes dėl riboto vietų skaičiaus gali jų pritrūkti.

Atnešančių trečiadienio susirinkime, be organizacinių rūmų reikalų, dar bus buv. Lietuvos Ministerio Pirmininko generolo Jono Černiaus pranešimas. Generalas Černius žada papasakoti apie reikšmingus įvykius Lietuvos gyvenime, kai jam teko vadovauti vyriausybei 2-ro pasaulinio karo pradžioje.

Po susirinkimo visi dalyviai bus pavaišinti kava ir užkandžiais.

Visi Chamber of Commerce nariai prašomi su savo svečiais atsilankyti į šį susirinkimą. N.

IŠ ČIKAGOS

RADARAS SAUGOS ČIKAGĄ

Oro laivyno vadovybė ruošiasi įtaisyti keturias slaptas radaro stotis Wisconsin, Minnesotai ir Iowai, kurios turėtų saugoti nuo oro puolimo Čikagą ir aplinkinę pramonės sritį.

Nors oficialiai kalbama, kad ta užtvara skiriama pramonės įmonėms apsaugoti, pranešama, jog radaro tikroji paskirtis čia yra saugoti svarbias Argonne National laboratorijas Du Page apskrityje netoli Čikagos. Laivyno vadovybė paskelbė, kad čia esąs projektuojamas ir pirmasis atominis povandeninis laivas.

Šiaurės centrinės valstybės užima svarbią vietą JAV gynybos planuose nuo Sovietų Rusijos, iš kur puolimas eity per šiaurės išgali.

Radaru išreikšimai kaštuoti po \$500,000 ar 1 milijoną dolerių kiekvienas.

SOVĖSI SŪNAUS SUTERORIZUOTA

Mrs. Betty Lou Bland, 24 m., 2836 Lyndale, negalėjo pakelti įkylaus 8 m. sūnaus Roberto žyzimo ir reikalavimo jam duoti ratelines pačiūžas. Kai sūnus nenustojė šaukęs ir į lovą paguldytas, jį pažadėjo jaus gauti, bet sūnus žlembdamas reikalavo jį tuoj. Šeima buvo vidurnaktį grįžusi iš svečių. Tada motina išėjo iš neramiojo sūnaus kambario, nuėjo į savo miegamąjį ir, paėmusi revolverį, paleido kulka sau į krūtį. Motina nu-gabenta į Belmont ligoninę.

CLASSIFIED ADVERTISEMENTS

FARMS FOR SALE

Ukiai Parduavimui
204 AKRAI prie U. S. vieškelio. Elektra "bottle gas" čezas. Rasykite A. McMeans, Rt. 2, Pomona, Missouri.

FARMA, 104 AKRAI, \$6,200 arba 164 akrai \$7,700. Penkių kamb. staba, furnas šilima, toletas, maudynė, elektra 5 patalpose ir kieme; elektrinė vandens pompa ir barne; vištinninkas; upelis bėga per ganyklą; 30 akrų miško. Rasykite: Albin Bresin, 201 Walnut St., Bangor, Michigan.

69 AKRŲ farma pietvakariame Michigane. 9 kambarių staba, elektra, barne, silo, vištinninkas; gera žemė. Apie 40 akrų užsėta, 15 akrų miško. \$6,800. BURDA REALTY, ASCHERL PARDAVEJAS, BUCKINGHAM 1-6798.

80 AKRŲ geros žemės, gera staba, barne, garažas ir vištinninkas. \$3,800 cash. Taipgi 8 galvijai, 2 arkliai, frankiai. \$1,000 (nesveikata). Zep Richard, Rt. 2, Lake City, Mich.

GYVULIŲ ir javų farma, arti Nashville; įrengta, yra elektra. T. R. May, Nashville, Ill.

KARŠČIAUSIA DIENA

Nors šimet pavasaris nebuvo šiltas, bet pasirodė ir karšta diena. Ketvirtadienį buvo karščiausia diena šiuo metu. Apie 4 val. po pietų termometras rodė 79.1 laipsnio. Tiesa, pėnai buvo gėrokai karščiau tuo laiką—gegužės 4 d. — 91 laipsnis.

Kaip greitai čia keičiasi temperatūra, buvo matyti ir ketvirtadienį. Mieste 10—11 val. buvo 55 laipsniai, o prie ežero 6:30 v. popiet 43 l., bet po kelių valandų ji pakilo 20-30 laipsnių su viršum.

SUNKVEŽIMIAI NESILAIKO TAISYKLIŲ

Iš Springfieldo pranešama, kad kad 32 sunkvežimių firmos buvo nubaustos 8,042 kartus (iš 34,061 areštų) už eismo taisyklių nesilaikymą. — per sunkių krovinių vežimą. Už tai pabaudų sumokėta \$479,000. Sunkvežimiai vežė 300-400 svarių daugiau, negu leidžia taisyklės. Kovai su šiuo taisyklių nesilaikymu manoma pagriežtinti baudmes: pirmą kartą bausti iki \$150, antrą — iki \$250, o trečią — iki \$350.

BAUDŽIA NARKOTIKOS PARDAVINETOJUS

Stanley Kapsalis, 26 m., 2429 N. Halsted, buvo nubaustas 18 mėnesių kalėti už tai, kad pardavė narkotiką. Ilinojaus universiteto studentui George Ziskind, 21 m., 3954 Pine Grove. Pardavinėtojas siuntė studentui narkotiką paštu. Kapsalis šiuo amatu vertėsi jau 7 mėnesius.

28,000 DAILIDĖS LAIMEJO

Pagal sudarytą naują sutartį tarp Builders Assn. of Chicago ir Carpenters District Council (AFL), kuiai priklauso 28,000 dailidžių šioje srityje, samdytojai turės per metus sumokėti ne mažiau kaip \$2,500,000 į dailidžių fondą. Taip pat pakeliamas ir dailidžių atlyginimas nuo \$2.45 iki \$2.50. per valandą.

VYČIŲ CHORO KONCERTAS

Kaip praneša "Sun-Times", Lietuvos vyčių choras gegužės 13 d. Kimball Hall suruošia koncertą, kuriame dalyvausiąsolistu Algirdas Brazys iš Čikagos Civic Operos.

LAISKANEŠIAI UŽ VAŽIAVIMĄ MOKA \$430,000

Čikagos paštas sudarė sutartį su CTA (Čikagos tramvajų ir autobusų vadovybe), pagal kurią už Čikagos laikšanešių vežiojimą miestas gauna \$430,000 metams.

NORI PASILIKTI SU BRITAIŠ

Sir Basil Brooke, šiaurinės Airijos ministeris pirmininkas, kuris dabar lankosi Čikagoje, paeiškė, jog jo kraštas nori pasilikti Jungtinę Karalystę. Jam priešinosi brig. Eriest Edward Dorman O'Gowan.

REAL ESTATE—FOR SALE

Namai Žemė—Pardavimui
TEISINGAS PATARNAVIMAS
Kurie norite pirkti arba parduoti namą greitai ir pelningai, visados kreipkitės pas mane. NOTARY PUBLIC: Notarizuoju visokius legalius dokumentus ir suteikiu naudingus ir draugiškus patarimus dykai. Apraudžiū viską. CHARLES URNICH (URNIK) 2500 W. 63rd St., antros lubos, Prospect 6-6025, Chicago 29, Ill.

INVESTMENTAMS PROGOS
3 krautuvės, 8 apartamentai; renda \$9,300 metams. Labai geroj apylinkėje. Arti 79th ir S. Ashland. Rendo neša 9%. Dėl pilnų informacijų šaukite pirmadienį—Mr. Geary, McKee & Postque, Realtors 7924 S. Ashland RAdcliff 3-7911

GERA progą. Mainysiu 37½x125 pėdų lotą į automobilį arba į nuosavybę su pajamoms. Letas yra Rožiu žemėje. 8609 S. Ashland Ave., (barberinė).

PARDAVIMUI krautuvė ir namas ant 2 lotų, 2 garažai. Tuoj užimkit. 3700 S. Emerald Ave. YArds 7-4978.

PARDAVIMUI naujas 4 kambarių mūrinis namas, Marquette Park, 7213 So. Troy St. Alyva šildomas. Atdaras apžiūreimui. Šaukite Financial 6-0718 arba Grovehill 6-6588. JOHN G. MEZLAISKIS, kontraktorius ir statytojas.

NAMAS pardavimui arba mainymui į bungalow ar 2 flatų; 2 krautuvės ir 4 flatai; lotas 50 pėdų. 5759 S. Ashland Ave. Prospect 6-0972.

BARGENAS
Pardavimui nauja 3 kambarių staba, pusė akro žemės, sodas ir daržas; prie 12 kelio, prie girios ir Michigan ežero. Miestas ant vietos. Paruodama už \$3,800, su baldais. Priežastis pardavimo — vyro mirtis. Galima tuoj įeiti gyventi. Tel. YArds 7-3194.

PARDAVIMUI 16 kambarių medinis namas, "insulation brick" apkalta. Su rooming house bizniu, 4 karų mūrinis garažas. Paruodam su namu ir randus. Šiaurės apylinkė. Namas gerame stovy, gera transportacija. Šaukit savininką. Longbeach 1-4629.

2 AUKSTŲ NAMAS, SALIA LOTAS 1-4 ir 1-6 kamb. Savininkas. 1532 SO. KENNETH.

Savininkas parduoda 6 kambarių mūrinį metų senumo namą. Maudynė, puvravinėjimas kam. Parduos su \$3,000 mokėjimu. 7202 S. Claremont Ave. WAlbrook 5-6552.

2 AUKSTŲ mūrinis, vienas 6 ir du po 4. Stokeris, pirmame, garažas. \$13,000. 3433 So. Emerald Ave.

6 FLATŲ, 3 po 5 ir 3 po 4 kamb. Moderniškas namas, pečiai ir šaldytuvai; labai geroj vietoj Marquette Parke, netoli 63rd ir Maplewood. Rendo apie \$400. Kaina \$36,500. Ant 63rd, netoli Kedzie Ave., 12 apartamentų ir 3 storai, kamponis. Labai moderniškas namas. Pečiai ir šaldytuvai. Duokit pasiūlymą. Atsišaukite J. WASLO, 911 W. 59th St. WEntworth 6-4837.

30 PĖDŲ lotas prie 64-tos ir So. Fairfield Ave. Marquette Parke. HEMlock 4-7288.

PARDAVIMUI namas ir taverna. 2 flatai ir 3 karų garažas. 4001 ARCHER AVE.

Šiaurvakarinė daly. 4 acarmentų mūrinis. \$7,500. Arti transportacijos, mokyklų. 720 W. North Ave. MICHigan 2-4220.

2 FLATŲ MURINIS
Po 6 šildomas. 2 karų garažas. Puiki transportacija, CTA, geležinkelio. Arti pirmo centro, mokyklos, bažnyčios. Tuoj galima užimti abudu apartamentus Savininkas. 2306 NO. HARDING.

MARQUETTE PARKE
4 flatai no 4 kambarių mūrinis namas. Stokeris. Nužeminta kaina. \$25,500. Tuoj galima užimti 1 flatą. Taipgi 4 flatų mūrinis namas po 3, 4 ir 5 kambarius. Stokeris šildomas, bunselow stogas. Nužeminta kaina. \$20,500. Tuoj galima užimti 1 flatą.

Turiu ir daugiau gerų pirkinių. Teisingas patarimas. CHARLES URNICH, Prospect 6-6025.

SCHOOLS AND INSTRUCTIONS

AMELIA'S MUZIKOS STUDIJA "Ceresiu Pamokų Namai" AKORDIONŲ - PIANO - GITARA Talentai išobolintami profesionaliai ir dėl kolegijų. 3023 SO. EMERALD. CA 5-9772 Mes neparduodame instrumentų.

MISCELLANEOUS Įvairūs

ALUS, vynas, alkoholis ir įvairūs likerai parūpinama vestuvėms, piknikams ir suėjimams. Šaukite: J. J. Bagdomas McAVOY BROS., Inc. 5941 SO. DAMEN AVE. REmpublic 7-7200.

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos
TURTLE Flambo Flowage, Wisconsin. Shamet's kabinos išrendavimui. Gera vieta žuvinimui, maudymuisi. Parūpinama visokie parankumai. Dėl rezervacijų šaukite: Olympic 2-6232.

EMPLOYMENT SERVICE

Persamdymo patarnavimas
ARMENAKIS DARBO AGENTŪRA Specializuojam restoranų darbas. Pašaukite dėl darbininkų ar darbo. MOOnroe 6-1347. 806 W. Madison.

HELP WANTED—MALE

Reikia Darbininkų

JAUNŲ VYRŲ!
Prosytojų vyriškų drapanų. Patyrusių arba išmokysime. SOCIETY BRAND CLOTHES, Inc. 416 S. Franklin St.

REIKIA vieno arba dviejų jaunų vyrų rinkti grybus. Nuolatinis darbas. Gyvenimui vieta gaunama. Bella Mushroom Co., Waterbury, Conn.

BORING MAŠINOS

OPERATORIAUS
Patyrusio prie rakandų rėmų. Gera alga. Nuolatinis darbas. WESTERN FURNITURE CORP., 1633 No. Hamlin Ave.

VYRŲ ir berniukų pardavinėti šaltą košę (ice cream) ant tiračių. Dalinu laikų darbas. Atsišaukite: 3557 NO. WESTERN AVE.

REIKALINGI MURININKAI

IR LANNON STONE SETTERS.
Ilgam laikų darbas. Mitykite darbo vedėja. 33rd ir Clarence, Berwyn.

REIKALINGAS siuvėjas prie vyriškų ir moteriškų drabužių. Dalinu laikų, už komisą. 4803 Sheridan Rd.

HELP WANTED—MALE-FEMALE

Reikia Darbininkų ir Darbininkių

AUDITORIUM restoranui reikalinga pardavėja (veiterka) mokanti lietuviškai ir angliskai kalbėti. Reikalinga taipgi indų plovėja. Kreipkitės 3131 So. Halsted Street.

HELP WANTED—FEMALE

Reikia Darbininkų

JAUNŲ MOTERŲ!
nuo 17 iki 30 metų. RANKOMIS SIUVĖJŲ prie vyriškų drapanų. SOCIETY BRAND CLOTHES, Inc. 416 S. Franklin St.

REIKIA jaunų moterų iki 30 metų senumo lengvam pakavimui darbiui. Šventadieniai ir atostogos apmokamos. Mrs. Kleins Potato Chip Co. 4567 SO. STATE STREET.

ABELNAM namų darbiui, geri namai, mokesčiai; savas kambarys. ESTebrook 8-1959.

BUSINESS CHANCES

Biznio Progos

TAVERNA pardavimui su namu arba be namo. Užpakaly svetainė, baro užpakaly. Olympic 2-6232.

PARDAVIMUI taverna. Labai pigiai. Geras biznis. Pardavimo priežastis—eina į savo locną namą. 3259 SO. UNION AVE.

PARDAVIMUI tavernos biznis arba su namu. Išdirbta vieta per 25 metus. Dabar atvira. Yra 4 pragyvenimai. Arba išrenduosiu geriems žmonėms porai metų. Savininkas išbuvęs biznyje ilgą laiką ir nori pasilsėti. 11578 S. Prairie Ave.

PARDAVIMUI mėsinė ir grosinė. Marquette Parke, su 2 gyvenimui kambariais. Prospect 6-5801.

PARDAVIMUI taverna. Savininkas turi aleisti miestą. Geras pirkynys. 6257 So. State St. Telefonas Normal 7-9206.

PARDUODU savo pusę tavernos. Gera apylinkė. Bargasnas šią savaitę. Atsiliepkite po 6 val. vakarais. Englewood 4-6530.

PARDUODU taverną su arba be namo. Priežastis—nesveikata. 3329 SO. MORGAN ST.

TAVERNA pardavimui, su 3 gyvenimui kambariais. Aukso kasykla industriniame distrikte. Tikras paaukojimas. 3457 W. 51st Street. GROvehill 6-4177.

TAVERNA, krautuvė ir 2 moderniški 5 kambarių apartamentai; 5 karų mūrinis garažas. Parduos su arba be namo. Atsišaukite: 65 EAST 79th STREET.

ALYVOS ir gaso lysi, taipgi mineralų nuosavybės pietų Iliinojui. Rasykit T. R. May, Nashville, Ill.

PARTNERS WANTED

Pusininkų Reikia

PARTNERIŲ
Pageidautama lietuvių vyrų ir moterų mlyninių pelninga išdirbyste kosmetikų ir importuotų dalykų barberijai ir "Beauty Shop" produktų. Privatiški "labels". Formulų yra užregistruota. Proga išmokti darbo. Rasykite: Box 3230, 1739 S. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

AUTOS-TRUCKS FOR SALE

Autai ir Sunkvežimiai Pardavimui

A. & C.

MOTOR SALES

816-20 W. 35th Street

GERAS PASIRINKIMAS

VARTOTŲ KARŲ VISUOMET

1936's iki 1950's

\$50 IR AUKŠČIAU.

Mes